

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR

Kiadja:

SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

„Fiuménál a tenger csendes!”

Budapest, április 25.

(Á. K.) Régi szállóige ez. Abból az időből való, mikor utóljára fenyegette az árvíz Budapestet 1876-ban. Egész Budapest nyüzsgött és talpon volt éjjel-nappal, egy egész hétig. A vészbizottság ülésezése permanens volt. A gátszakadásokat a Csepel-szigetnél és Újpestnél ágyulovések jelezték. A harangok éjjel is megkondultak, felverve az alvókat, hogy résen legyenek és vész esetén menekülhessenek. S ezalatt a hivatalos lap, mely a lap homlokán közölte mindennap a vizállást és hivatalos pontossággal adott számat az olvadásokról és a Dunába ömlő mellékfolyók áradásairól, a vizekről szóló tudósításait mindennap azzal a száraz és flegmatikus kijelentéssel végezte, hogy: *Fiuménál a tenger csendes!* Egy ujság (gondolom a Kelet Népe) észrevette ezt a ríktó kontrasztot Budapest akkori hangulata és a hivatalos lap flegmatikus kijelentése között s azóta ez szállóige gyanánt maradt meg. Most pedig pláne aktuálissá lett.

Mert semmisen jellemezheti hibebeben azt a kontrasztot, mely az obstrukció parlamenti dühöngése és az ország abszolút nyugodtsága közt kirívónan öltik szembe; — mint ez a szállóige. A parlamentben és az obstrukciós sajtóban napról-napra halljuk és olvassuk, hogy a nemzet többsége az obstrukcióval élhal, hogy a nemzeti akarat az obstrukció kisebbség müdühében és kétségbeesett elszántságában osztozik, és ha a kormány és a többség nem hajlanak meg a kisebbségi diktatura előtt, akkor kitör a forradalom és „soha többé nem fognak Magyarországon törvényesen ujonozni!” (És ha Magyarország ujság-papírosból állana, akkor ebben csakugyan

nem lehetne kételkedni.) És míg ez napról-napra így folyik a parlamentben és az obstrukciós sajtóban, azalatt az igazi Magyarorszában, mely nem ujságpapírosból áll, — éppen olyan csendes minden, mint a tenger volt Fiuménál a legutolsó budapesti árvízveszedelem alatt. Különösen mióta a zajos deputációjárás fogyóban s mióta a „nagy utasok”, akik ezeket összeharangirozták, elhátározták, hogy most már nincs egyéb hátra, mint — *áttermi a technikai obstrukcióra!*

Valóban, semmi sem illusztrálhatja hibebeben az obstrukció tartalmát és benső erőnyilvánulását, mint ez a kontraszt. Egy matematikai számfejtés sem lehet csalahatatlabb, mint ez. Mert miért fokozódik napról-napra jobban az obstrukció dühe, és miért izgat napról-napra hevesebben az obstrukciós sajtó? Talán azért, mert az ország is izgatott? Dehogy. Hisz ha tényleg úgy lenne, akkor a viszony éppen megfordítva volna!

Ha az ország csakugyan olyan izgatott és csakugyan olyan forrongó lenne, mint azt az obstrukció távbeszélői és hírlapjai festik: akkor az obstrukció hősei és vezérei nem a lármás csoportok és a hajuknál fogva előrántott incidensek rendezésében merítenék ki erejüket, hanem nagyon méltóságosan és nagy önmérséklettel mutatnának [ra az ország hangulatára! Nem kellene akkor nekik folytonosan a forradalom reklám-sípját fújni, sem ökleikkel ütni a reklám-dobot, hogy felköltsék az érdeklődést maguk iránt, s nem kellene nekik négy- és ötórás beszédeket tartani hónapokon át, ha helyettük az országban a tények beszélőnének! Sőt akkor obstrukción sem kellene nekik, mert akkor obstrukció nélkül is elérnék azt, amit most még a technikai obstrukcióval sem érhetnek el. Abban az esetben a katonai javas-

lat már régen lekerült volna a napirendről és az ex-lex, melynek küszöbén állunk, nem alkotmányos és törvényes rendet, hanem katonai ostromállapotot jelentene! Mindez így lenne akkor, ha igaz lenne az, hogy az ország tényleg együtt érez és együtt hullámzik a parlamenti obstrukcióval és ha az obstrukció tényleg olyan nagy nemzeti érdeket védelmezne és a nemzetről tényleg olyan nagy veszélyt akarna elhárítani, melyet az egész ország fölfogna, átérezne és magáévá tenne és ha az országban tényleg e miatt lenne olyan nagyfokú az izgatottság, a harag és a „nagy-vagy”-nak végső elszánttsága, — mint amilyen képe és hőfoka van az obstrukciónak a parlamentben és az obstrukció hírlapjaiban.

De éppen azért, mert kint az országban mindez nincs így, hanem éppen ellenkezőleg van, — éppen azért dühöng az obstrukció mindig erősebb hangnemből, egy a parlamentben, mint az obstrukciós sajtóban. Dühöng, hogy ami nincs úgy — az megváltozzék, s hogy a kisebbség szenvedélye és mesterségesen szított tüze végre is ráragadjon az ország hangulatára. Ez a remény élteti s ez táplálja az obstrukciót, — s ebből ered az a makacs hit, hogy ennek végre is sikerülnie kell! S minél inkább tűnik a remény, annál inkább nő a kisebbségben a sámsoni düh, (fájdalom, a sámsoni vaksággal is egyesülve!) hogy ha másként nem lehet, tehát inkább omljanak le az alkotmány oszlopai és düljön össze az alkotmányosság épülete, semhogy a mostani tragikus pózokat és tragikus pathoszokat az a kacagás kövesse, mely azoktól eredne, akik — utóljára nevetnének!

Ime, így áll a mese, vagy az az erőszakosan alkotott vakhit arról, hogy a parlamenti obstrukció hangulata az ország és a nemzet hangulatát fejezi ki. És ezt mindenki első te-

TÁRCA

Egy kuruc dalról.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Endrődi Sándor.

Husvét előtt, valamelyik estén egy uriember jelentkezett nálam, akit, megvallom, még a neve után sem ismertem. Kötelességszerűleg kérdeztem tőle:

— Miben lehetek szolgálatára?

Elővett a zsebéből egy kis könyvecskét, az én Kuruc Nótáimat.

— Azért jöttem — szölt, — mert tudatni akarom, hogy az ön összes kurucnótáit megzenésítettem. Szeretném, ha alkalmilag bemutathatnám őket.

Kissé megijedtem. Sok lesz a jóból, hát még ha — ami könnyen megtörténhetik — nem is lesznek jók. Különben sem vagyok valami nagy zeneéértő. Ritkán hat rám egy-egy újabb dallam, inkább a régiéket szeretem. Szóval, nem sok bizalmam volt az egészhez.

De hát mit volt mit tenni, megállapodtunk a napban, az órában, mikor ez a lelkes kuruc dalos, akit egyébként temperámentumos és rokon-szenves embernek láttam, be fog állítani hozzám s be fogja nekem mutatni dalainak egész sorozatát.

A kitűzött napon, nagyszombat estéjén, csakugyan megjött pontosan s magával hozta

Erkel Gyulát, az Opera volt karnagyát, aki a jelzett dalokat zongorakiséretre tette át, de egyelőre csak tizenkét-tizenhat darabban készült el.

Megelőzőleg össze se próbálták, csak úgy rögtönözve kezdettek most hozzá. Erkel bácsi megütötte a zongorát s kuruc dalnokom rágyujtott az első dalra, egy kedves, pajzán virágénekre. Csinos, egyszerű, magyaros kis dal volt. Jött utána a többi, Mind szivhez szóló, könnyed és bájos apróságok, — peregetek, mint a gyöngyök, de azért valami különös hatást nem tettek rám.

Egyszer aztán felém fordult Erkel bácsi és azt mondta:

— Most tessék ide vigyázni, ha ez sem tetszik, akkor semmi sem tetszik.

S jött egy dal, mely, mikor az előadó kissé fátyolos, de azért elég erős tenorjában fölhangzott, mindjárt az első ütemeknél a szokatlan, a rendkívüli hatásával rohanta meg szívemet.

Ez a szövege:

Kárpát fölött csillagos mán,
Rákóczi áll fenn az orgán,
Úgy áll ott fenn a magasa,
Mint egy élő tialomfa.

Megzongéti trombitáját —
Zúg belé az egész Kárpát;
Megmentődul a tenger szálla,
Sok bujdosó katonája.

Nagy Rákóczi trombitája
Az itélet harsónja,
Feltört rá nagy sírboltját
Egész halott Magyarországi!

Hát hiszen a szöveg sem éppen rossz, —

valamit kifejez, — Rákóczi megjelenésének egy nem közönséges mozzanatát, — de az a dallam, mely ezt a szöveget az énekben kísérte, vagy jobban mondva: színezte és magával sodorta, oly lelkes, hatalmas és fölrazó erejű pathosz volt, hogy szinte áppadoztam bele. Valami sajtáságos tűz járt át, — mintha hirtelen végigvillámlott volna rajtam. A folyton emelkedő dallam hangjaiban, mintha harsogni hallottam volna a tárogatókat, — és csakugyan láttam Rákóczi felséges alakját a Kárpátok ormán és láttam bujdosó katonáinak szálfasorakozását, — annak a nagy döntő pillanatnak egész mozgalmas képét.

Ez a dallam Rákóczi emlékének, feltámadásának valóságos zenei apotheozisa. Nem strofikus dallam, de a szöveg három strófáját egybefoglaló, vele ölelkező, hőmpölygő, csapkodó nagy ének, mely hivatva van arra, hogy a most országSZerte rendezendő Rákóczi-ünnepeknek lelket és tartalmat adjon, egyébként pedig megmaradjon állandóan szívet-lelket fölemelő, hazafias dalnak.

Hitem szerint, hódítón és diadalmasan fogja megtenni a maga útját. Itéletemben nem is igen csalódhatom, mert én csak szerény zongora-kiséret mellett s egyetlen hang előadásában hallottam, — de rögtön elképzelttem, mily impozáns, óriási hatást fog kelteni ez a dal erős férfikarban. Csupa magyar érzés, magyar tűz, magyar erő. Ezt, aki hallja, mindenki megérzi majd.

— Ne is menjünk tovább, — szöltam elragadtatva. Ha száz dal között egy ilyen akad: ez az egy maga a dicsőség!

Azóta Erkel Gyula átdolgozta négyes férfi-

kintre felismerheti, ha ismeri az események lélektanát és ha logikailag tud következtetni belőle. De nem is kell következtetni, mert a tények mutatják a rezultátumot. S minél erősebb hangnemeket kénytelen használni, minél drasztikusabb eszközökhöz kénytelen nyulni az obstrukció, annál világosabban bizonyítja be ő maga, hogy sem az ország hangulata, sem a nemzet akarata nincs vele, és hogy éppen olyan meddő az az erőlködése, hogy az országot felizgassa és belesodorja az őrjöngésbe, mint amily meddő az a reménykedése, hogy akaratát rádíktálhassa a kormányra és a parlamenti majoritásra!

És ezt az igazságot semmivel sem fogja frappansabbul bebizonyíthatni, mint azzal, ha tényleg rámegegy a *technikai obstrukcióra*. Ezzel ő maga fogja manifestálni, hogy *izolálva van* és hogy semmi segélyt nem várhat a közvéleménytől. Ő maga fogja bizonyítani, hogy elfogyott a szusz és hogy a *pervezsztést* csak a *prokatori furfang* huzhatja még el.

Da ha csakugyan ezt fogja tenni az obstrukció, akkor talán mégis el fogja érhetni azt, hogy a közvéleményt tényleg fel fogja háborítani. Csak hogy nem maga mellett, hanem önmaga ellen.

Az indemnity-vita.

Budapest, április 25.

A magyar parlament nesztora: *Madarász József* ma megindokolta a nádorválasztásról s a nemzetörség visszaállításáról benyújtott törvényjavaslatát. Mélyes melankólia volt a hangjában, mikor azt mondta:

— Az emberi kor vége felé járok, szeretném megérni a nádorválasztást s a mi saját nemzetörségünket!

S maga *Széll Kálmán* miniszterelnök az egész törvényhozás tpeai között ünnepelte a tiszteletreméltó öregurat. De javaslatát, a törvény alapján állva, nem tehetette magáévá. A Ház túlyomó többsége a miniszterelnökkel tartott s nem kívánta a két törvényjavaslat napirendre tüzését. Am azt meg kell adni, hogy szeretetreméltóbban, több tiszteletadással még sohasem utasítottak el kívánságot, mint ma a Madarász apóét. A javaslatok fölött napirendre tértek, de az öregurat elhalmozták a szeretet minden jelével.

Az indemnityhez ma csak *Nessi Pál* szólott.

Aztán, mint már öt vagy hat szombaton rendszeren, a fedszetlen határidőzlet kérdését vitatták tovább. Sok idő erre sem jutott, de az egyetlen szóok: *Mandel Pál* a Ház osztatlan figyelmé közben fejtette ki álláspontját s beszédének polemikus része érdekes, történeti és gazdasági része pedig igazán értékes volt.

Az ülés végén *Vtrady Károly* és *Visontai Soma* interpelláltak. Visontainak, aki magyar munkásoknak Galiciában állítólag előfordult kiszorítása miatt interpellált, *Széll Kálmán* miniszterelnök nyomban válaszolt, kijelentvén, hogy az osztrák kormánytól beszerzett értesítés szerint a galiciai magyar munkásokról terjesztett hír nem felel meg a valóságnak.

A képviselőház ülése április 25-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnöke: Gróf Apponyi Albert.
Jegyzőik: Gróf Teleki Sándor, gróf Esterházy Kálmán, Trabinyi János.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll Kálmán* miniszterelnök *Lukács László* pénzügyminiszter.

Gróf Teleki Sándor jelenti, hogy Mukios Simon és Rákay László indítványokat jegyeztek be. Ujabb interpellációt nem jegyeztek be. Ellenben az interpellációs-könyvben négy régi interpelláció szerepel. Következik a napirend szerint Madarász József indítványának megokolása.

(A nádorválasztás.)

Madarász József szükségesnek tartja a nádori tisztség visszaállítását, illetve betöltését. A nádor mint közvetítő szerepelt a nemzet és uralkodó között s sok esetben helyettesítette a királyt. Már 35 év óta meg akarja tenni indítványát, de most már nem mulaszthatja el kötelességét a baba iránt. A telélos kormány egészen a király tetszésétől és akaratától függ, ezért szükség volna a nádori hivatal betöltésére, hogy a nemzet chajai mindig utat találjanak a trónhoz. Ajánlja indítványának elogadását. (Tetszés a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Én azt a melegséget és azokat a hazafias érzéseket, amelyekből kiindulva t. képviselőtársam, Madarász József ur ezt az indítványát megokolta, a magam részéről a legteljesebben és a legmélyebb érdessel méltányolom és kívánom valóban, hogy ő, a mi közeletünknek és ennek a képviselőháznak veteránja és talán legrégibb tagja — hiszen most már nem sokára magamat is azok közé számítom, mert kevesen vagyunk, rajta és rajtam kívül talán még ketten vagy hárman, akik a 67-es országgyűlésnek tagjai voltunk, ő meg már a 48-iki törvényhozásnak is tagjai volt — még sokszor találjon alkalmat ebben a házban felszólalni és be ne teljesedjék az, amit ő mond, ne legyen az látnoki sejtélem, éppen nem, hanem még igen hosszúra nyujtsa. Isten az ő életét, hogy még sokszor halljuk itt az ő szavát. (Élénk éljenek.)

Én azonban, bármilyen melegen érzek is ezen bazafias indokok iránt és bár azok bennem méltó visszhangot keltenek és méltányolom azt a forrást, amelyből kibugyognak nem osztozhatom az ő nézeté-

ben és az én álláspontom az övétől eltér. Én az 1876-ik évi VII-ik törvények álláspontján állok, amely a nádori méltóságot felüggesztette, a nádor-nak választást hatályon kívül helyezte, a 48: XXX-ik törvényeknek a nádorra vonatkozó rendelkezéseit, a nádori méltóságot felüggesztette mindaddig, amíg, mint a törvény mondja, annak az állásnak a parlamenti felelős kormányval való egyeztetése lehetséges lesz.

Én, t. képviselőház, ezt nem tartom lehetségesnek. A nádori méltóság a legelső közjogi méltósága volt a magyar államnak a mi alkotmányunk keretében. Ez volt az az első, igen nagyonosságú közjogi méltóság, amelyben összpontosult a nemzet bizalma s a király bizalma. A nádor, mint méltóságos tudni, az országgyűlés elnöke volt, igen nagy hatáskörrel felruházva. Ennek megvolt a maga nagy jelentősége és szüksége a dikasztériális kormány idejében, amikor felelős parlamenti kormány nem létezett. A negyvennyolcadiki alkotmánynak és a negyvennyolcadiki alkotásoknak egyik legfontosabbika a parlamenti felelős kormány és az a kijelentés, hogy ő felsége a végrehajto hatalmat személyesen gyakorolja felelős miniszteriuma által, amely felelős miniszterium a nemzet képviselőtelnek bizalmából viseli ezt a végrehajto hatalmat, foglalja el helyét és minden peroben elejthető, minden peroben eleltre vonható, amint törvényeink előírják.

Igy lévén a dolog, a felelősség a kormányzat vitelért, teljesen a miniszteriumot illeti; és én úgy méltóságnak a beekelését a felelős kormányzat és a korona közé a magam részéről anachronizmusnak s a felelős parlamenti kormányrendszerrel megegyeztetelhetőnek nem tartom. (Élénk helyeslés jobboldalon.) Ez az én álláspontom, amely az 1867: VII. törvényeknek álláspontjával megegyezik. Kérem a t. képviselőházat, hogy ezt az indítványt tárgyalni ne méltóztassék. (Élénk helyeslés jobboldalon.)

A Ház a miniszterelnök óhaja értelmében határozott.

(A nemzetörség.)

Madarász József kéri indítványának tárgyalását a nemzetörség felállítására iránt. A nemzetörség azért volna szükséges, hogy legyen az országgyűlésnek védszervezete az ország törvényeinek megvédésére. A közös hadsereg nem alkalmas erre.

Széll Kálmán: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk! a jobb- és baloldalon) Nagyon sajnálom, hogy ismét abban a helyzetben vagyok, hogy t. képviselőtársam nem érthet egyet. Nem kell bizonyítgatnom; aki föltekintet volt az 1848: XXII. t.-cikkre, mely a nemzetörségről szól, el fogja ismerni, hogy a nemzetörség szervezése vagy felállítását az 1848-iki törvény értelmében sem akképp volt célszerű, hogy az haderőt képviseljen. Az 1848: XXII. t.-c. §-a más hivatást és rendeltetést ír elő a nemzetörség számára, mert a közöseneknek, a személy- és vagyonbátorság és belbelső fenntartására rendelt a nemzetörséget. Azt hiszem, hogy helyesen eszelekedett az 1867: XI. t.-c., mely az 1848: XXII. t.-c.-nek azt a rendelkezését hogy nemzetörség szervezeteit, feltüggesztette. mert azt gondolom, hogy a modern állami institúciók között és a modern közigazgatás kívánalmaihoz képest a belbelső, vagyon- és személybátorság fenntartására ily nemzetörség nem volna alkalmas. A mi közigazgatási törvényeink másképpen disponáltak. Én e törvények alapján állok, amelyek már abból indultak ki, hogy az 1867: XI. törvények az 1848-iki XXII. törvényekkel megszüntette, midőn szervezte a közbátorság és a bel-

karra s gróf Zichy Jenő, aki a kassai országos Rákóczi-ünnepély rendező-bizottságának élén áll, tudomást vett róla. Nincs más hátra, mint szárnyat adni e hatalmas dainak, hadd zugja-bugja, tárogatossa be az egész országot s vigye szárnyán alkotójának szerény nevét, aki különben látogatójegyen így nevezi magát: „Bocznádi Szabó Imre, méhész s a m. kir. Opera tagja“, de voltaképpen poeta az isten kegyelméből.

Paternidad.*)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Roboz Andor*.

Ez az a dráma, melyre egy jezsuita kolostornak lángjai irányították a művelt világ figyelmét!

Annak a kolostornak lángjai, melyet Don Segismundo Pey-Ordeix *Paternidad*-jának premiére-közönsége gyújtott fel kitérő haragjában.

Ez csak a magasra csapó lángnyelvek és a barcelonai színház publikumának összeszorult öklei, a nézők rekedt düh-kiáltásai mondották a Paterni-

*) *Paternidad*. Spanyol jezsuita dráma, írta Don Segismundo Pey-Ordeix, katolikus lelkész. — Maga a *Paternidad* szó nehezen fordítható. Spanyol nyelven sok mindent jelent. Jelent atyai jogot, szülői szeretetet, apai tekintélyt, apai kötelességet és még sok ezekhez hasonló. Teljes értelme, magának a darabnak tartalmából tűnik ki legjobban.

dadról az első és legtalálhatóbb kritikát. — Minden fejtegetésnél meggyőzőbben bizonyították, hogy a Paternidad minden idők egyik legközvetlenebb és legmélyebb hatású irodalmi alkotása. Azok közé a szellemi munkák közé tartozik, melyek a lélek indulatit olyan erővel zaklatják fel, hogy hatásuk átterjed a fizikumra is. Nem elmékedés készítetik a nézőt vagy olvasót, hanem tettes eskárnak ki belőle, nem hangulatokba ringatják, hanem lázba borítják, nem kétségeket támasztanak benne, hanem meggyőzik. Meggyőzik még akkor is, ha esetleg nem egészen igaz ügyért szálalnak sikra, meggyőzik, mert szerzőik maguk hiszik igaznak. — Meggyőzik a forradalmi hősök perzselő hevével, az igazságukban bizók magával sodró erejével, az ügyükért fanatizáltak lángra gyújtó lelkesedésével.

Don Segismundo Pey-Ordeix forradalmi agitátor. Agitátor is. Ő maga pedig csak annak hiszi magát. Szinte restelkedve vallja be, hogy műve elsősorban tendenciát szolgál. A világosságnak ez az erős fegyverzetű bajnoka nem tud az esztétikai babonáktól szabadulni. Akár van a művészet alkotásainak tendenciájuk, akár nincs, az értékükre nézve mindegy. A műalkotás legyen szép, a műalkotás hasson, legyenek szárnyai, melyeken a lelket felfelé emelik, minden egyéb mellékes.

És a Paternidad hat. A Paternidad megráz. A Paternidad gyűlöletet ébreszt a rossz iránt, szeretetet a jó iránt, megtölti a lelket részvétellel és fellázza a gonosznak megdöbbentő színeinek festett diadalával. Atéreztetni velünk embervoltunk egész mélységét. Hol mint szellő suhan tova szívrünk felett és győnye érintésével leglgyább ér-

zéseinket szólaltatja meg hurjain, hol pedig mint őrjöngő vihar kapaszodik indulatainkba és dulja fel szunnyadó szenvedélyeinket. A Paternidad: műredek. És így egészen mellékes ránk nézve, hogy megtörtént események alapján épült-e fel eszlekmény, hogy a valóságban a darabótl felénk meredő fegyverekkel küzdenek-e a jezsuiták, vagy nem. Ezt a kérdést döntsek el az egyházi és világi történet tudósai, a teologusok és hisztórikusok. Mi csodálattal engedjük át magunkat a Paternidad hatásának, mert eszlekménye úgy, ahogy szerzője megszerkesztette, a logika és pszichologia megdönthetetlen alapján fejlik és oldódik meg, mert akár a valóság, akár a fantázia adta meséjét, bizonyos, hogy az élet mélysegeit és az élet magaslatait varázsolja szemünk elé. Valószínűtlenségnek, orszákoltságnak semmi nyoma sincsen a mesteri alkotásban. Don Segismundo el tudja hitetni megrázó történetét és így mint mélyen megnyerte a esatát. Darabja értékének legbiztosabb mértéke, hogy akkor is megállandó helyét, ha kivennők belőle azt, ami a tendenciát szolgálja. Ha a szereplő jezsuiták helyét más hivatás-körben élő emberekkel foglaltatnók el. Akkor is mélyen megrázna az a tragikum, mely szívtelen férfiaknak hatalmi és pénzvágya folytán egy egész családót korget a megsemmisülésbe, a halálba.

Ez a család a Villafuerte-ek előkelő családja. A ház, lelkievetőjének. *Arburu* atyának révén egészen jezsuita befolyás alatt áll. A szent társaság a dugszdag család vagyonára vetette ki hálóját. Kapóra jön az intrika szövőinek a fiatal Villafuertenek, a 25 éves *Pagitonak* szenvedélye, mely *Leonorát*, a cselédi sorsban ten-

EMPIRISMUS

A világbecsületet rendszerben egyedül az empirizmus, amelyet a józan észszel követni lehet és követni kell. Minden emberi dologban csupán a tapasztalás volt és lesz a mester, így a physiologiaiban is. Vajjon van-e híres orvos a világon, a ki gyógykezelése közben tapasztalataira ne hivatkoznék? A Dr. Brok főfájás elleni porát is számos elismerő levél ajánlja a szenvedő emberiségnek. Idegeségtől, szellemi erőletűtetől, álmatlanságtól, gyomorbajtól, megfűléstől eredt főfájást rögtön megszüntet a Dr. Brok-féle por (11 por 1 frt) vásárolja a gyógyszerárakban. Vigyázzunk, mert az eredeti angol készítmény csak üvegekben kapható.

béke fenntartására a szükséges organizmust. A nemzetiséget, mint amely e hivatásnak nem tudna megfelelni és amely helyét megvan nekünk a mi adminisztratív apparátusunk, most már fölöslegesen és szükségtelenül tartom, mert az 1848-iki törvény hadi-ökökre gyéves erőként használható nem jelentette ki a nemzetiséget.

Kérem a t. képviselőházat, ne méltóztassék e törvényjavaslat tárgyalásába belemenni, mert azt hiszem, ha a t. Ház komolyan megvitatta a kérdést, eredményre az úgy sem vezetne. Meg vagyok győződve, hogy e Háznak talán nagy többsége azt az álláspontot helyeseli, amelyet az 1867: XL. t.-c. foglalt el. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.)

A Ház nem kívánta tárgyalni az indítványt. Küvetkezik

(az indemnity)

folytatolagos tárgyalása.

Nassi Pál utal arra, hogy a polgárok százezrei tiltakoztak a katonai javaslat ellen. Jogos tehát az ellenzék erélyes ellentállása s az ország érdekében való. E kérdésben tehát az ellenzék mögött van a többség s a kormány hazafiatlan cselekedetet követ el, ha a javaslatot vissza nem vonja. Ellenben jogtalanság, törvényellenes az ex-lex állapot feldőlése, mely semmi körülmény között sem indokolható. A kormány tudnata, hogy az ellenzék végső harcot provokál a katonai javaslat ellen. Miért terjesztette elő ily későn az indemnityt. Az ellenzék már decemberben megosztáhatta volna az indemnityt, de nem tette, mert alkalmat akart adni arra, hogy a költségvetést letárgyalhassa a Ház. De a kormány részede az ellenzékot. Az indemnityt alatt nem a költségvetést, hanem a katonai javaslatot tárgyalják. Ellenben nem terjeszti be az adóreformot. A tisztviselők fizetésrendezése sem a kisembereknek használna, hanem a kuriai bíráknak. Nem bízik a kormányban, mert sehol sem lát üdvös munkásságot. A kormány nem hozta közelebb a nemzetet a dinasztia, pedig szükséges volna, hogy a dinasztia megismerje a nemzetet. Vád alá kellene helyezni a kormányt, mely egy nem létező udvartartásnak követel újabb költséget. Nem tudja, mit fog csinálni a kormány ex-lex esetén, de a függetlenségi párt mindent el fog követelni, hogy a kormány az országot ne kormányozhassa tovább, különben gróf Apponyi Albeherz s a volt nemzeti pártos fordul, hogy hársítsák el a nemzetől az ex-lex kereső poharát. Ez annál inkább megtörténhetik, mert Apponyi kezében van a helyzet kulcsa. Ha gróf Apponyi nem követi Széllt az ex-lexbe, akkor nem is lesz ex-lex. A javaslatot nem fogadják el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Előző 10 percere feltűgesszi az ülést.

Szünet után következik a kérvények tárgyalása.

(A fedezetlen határidőzlet.)

Mandel Pál: Gazdaságilag én is azon osztályhoz tartozom, a mezőgazdák osztályához, amely egymaga viseli az állam majdnem minden terheit, amelynek boldogulására tehát minden más gazdasági tényező e őt első sorban kell tekintetlennem. A tőzse határidőzletet a forgalomnak azon alakja, amelynél eladó és vevő megállapítja az áru mennyiségét, árát és szállítási határidőjét, de minden egyéb feltételt az ügyletnek tőzsei szokások, ugynevezett usance-ok általánosságban minden kötére egyformán alkalmazhatolag állapítják meg. (Helyeslés a jobbfelel.) Előtteim között képviselő urak az állították, hogy a tőzsei határidőzletet a készletzletnek éppen hátrányára van,

mert a készletzletet nyomja. Ez a tévedés, mert elismerve a két üzletforma kölcsönhatását egymásra, a végeredményben mégis döntő hatása az árak képzésére a készletzletnek van.

A budapesti malmok évi 10 millió m. buza megőrésére vannak berendezve. Valami 8 millió mázsa teszik a vidéki nagy malmoknak, amelyek eladásra dolgoznak. Őrési képességét. Ez összesen 18 millió m. Ebből lisztet kivisznek évenként mintegy 7 millió mázszát. Hogy ezen őrési gyárüzem mellett a molnárok maguknak az üzem tolytonosságát, a stabilitást biztosítsák, néhány hónapra — három-négy hónapra is — előre adnak el lisztet és vesznek ugyanennyi időre határidőt, ugynevezett szokványbuzát. A molnár ezt a buzát, részint mert különböző fajokra van malmához szüksége, részint mert malmja nem Budapesten van, hanem a vidéken, nem használhatja. Nem is kell ezt neki átvennie. Ő csak az árakat akarja magának a határidővel biztosítani. Megy azután a vidékre, vagy hoznak neki mintákat és amely mérvben vásárolhat, készletet eladja, tőzsenyelen, visszafeladja a határidőt. Az effektív bevásárlásnál érvényesül a kereslet és kínálat törvénye és ha felmegy a buza ára, a molnár a határidőnél van kárpótolva; ha lemegy a buza ára, akkor, amit veszít a határidőnél, visszatérül neki a készlet vásárlásánál. Amikor pedig lejár a lisztzállítási szerződés, akkor vissza van fedezve a határidőzlet is és az üzlet szépen, csendesen lebonyolódik, az effektív vétel az átvétel, a határidő a lezárással. Gyakori a példa, hogy a kereskedő szerződik ipartelepekkel, vagy a kincstárnál. Különösen a katasztrálal nagyobb mennyiségű gabonaműre nézve, hosszú idő alatt, néha egy éven át való szállítással. Teszi ezt a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete is. Kérem jól figyelni: a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete. És mit tesz a kereskedő és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete is? Mit tesznek? Hát megkötik a szállítási szerződést és vesznek határidőt és fedezik maguknak az árakat és aztán megint visszafedezik a határidőt, ha készleteket vásároltak össze. A már elmondott analógia szerint itt sem beelőzolja a határidő a készletzletet. Hiszen ha befolyásolná, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete csak nem venne benne részt. De hát van még más fajtája a tőzsei határidőzletnek: a spekuláció. A kulisz olyan hatalmáról, hogy önállóan befolyással lehetne a forgalomra, emelne vagy nyomhatná az árakat, szóval egyáltalában nem lehet. Akadnak néha, úgy évtizedekben egyszer, ugynevezett nagy spekulások, akik a körülmények által vannak hangolva, áremelkedésre vagy áresésre is belemennek nagymérvű határidőzletbe. Ha a kereslet nagy lesz és a spekuláns baissere spekulál, akkor az áremelkedést a spekuláns feltartóztatni nem tudja és úgy az egyik, mint a másik esetben belebukik vállalatába, megbuktatja a készletzletet. A határidőzlet a gazdának nélkülözhetetlen, mert az neki folyton tájékoztatást nyújt az árakról, mert továbbá az eljárást a gazdának is mindig lehetővé teszi és pedig a nélkül, hogy áraknak a készletekhez képest és a kereslet és kínálat egymázközi aránya szerint való képződését akadályozhatná. Azt mondják, gazdagodnak a kereskedők és a molnárok. En ugyan valami nagy gazdagodást nem látok. De bár csak gazdagodnának minél többet. Hiszen mi mezőgazdák első sorban vagyunk arra utalva, hogy a többi gazdasági tényező is gyarapodjanak. Ez lenne a magunk gyarapodásának legerosőbb biztosítéka. Pájdalom bizony, hogy lábra kapott nálunk, számítani azt, hogy mit nyer a másik?

Pedig gazdaságilag a helyes számítást az, hogy mit nyerek magam, hadd nyerjen aztán az a másik is.

De hát méltán lehet kérdezni, hogy ha olyan áldás az a tőzsei határidőzlet, miért szüntette meg mégis Németország és Ausztria? Erre ugyan lehetne azzal az ellenzékkel válaszolni, hogy ha olyan káros a a tőzsei határidőzlet, miért nem szünteti meg Franciaország, Anglia, Amerika, vagyis a legnagyobb kereskedelmi hatalmaságok? Hanem hát tényleg először is az, hogy Németon, mint Ausztria bevételi országok, mi pedig kivételi országok vagyunk, gazdasági törvényeink tehát egészen különbözők.

Szó lehet arról, hogy elitussák a határidőzletet. Ez abban áll, hogy akiknek a terményüzlethez semmi közük, ők sem kereskedők, sem malomiparosok, sem gazdák és akiknek a vagyona távoiról sem olyan nagy, hogy a kötéltölteleink, a tényleges átadásnak és átvételnek merfelelhessenek, mégis belemennek a határidőzletbe. Ez azonban egészen más. Ez nem határidőzlet, hanem határidőzlet. A terményüzlettel semmi összefüggésben nincs. Árképző hatása éppen nincs és mint minden más játék, amely vagyoni viszonyainkat tulhaladja, erkölctelen és emelőgoya üldözény. Ebben teljesen egyetérték azokkal, akik a legszigorubb tiltó intézkedéseket javasolják. Nem a kisemberek megvédéséről van azonban itt szó, mert hiszen a kisembereknek eladó buzájuk nincs, hanem általában a jó erkölcsök megővéséről. A kisemberek ökszerű parcellázással még előbb adjuk földeit, hogy a maga megélhetésére mivelhessen és belőle megélhessen. Határidőzletkál é nem foglalkozik. Azt sem tudja, mi fán terem. (Helyeslés a jobbfelel.)

Felolvastattam a vita folyamán ítéletei a tőzsebírósnak, amelyek igazolják, hogy a tőzsebírósnak az emittett szabályokat szigorúan követi. Mégis azonban, ha a kormány a határidőzletet külön törvényre szabályozni óhajtán és ezt különösen a játék kiküszöbölése tekintetéből szükségesnek tartán, megbízom a kormányban, hogy a jogos érdekek sérelme nélkül akkor, amikor jónak látja, a javaslatot elő fogja terjeszteni, aminél fogva nem fogadom el a tett indítványt, hanem elfogadom a kérvényi bizottság jelentését. (Zajos taps jobbfelel, Szónokot számosan üdvözlök.)

(Interpellációk.)

Várady Károly ifj. Ragályi Géza szini (Abaúj-Tornavármegye) lakos egyéves önkéntesi jogának elismerése és a véderő-utasítás módosítása tárgyában a következő interpellációt terjeszti be a honvédelmi miniszterhez:

1. Ismeri-e a honvédelmi miniszter ur ifjabb Ragályi Géza esetét?
2. Hatlandó-e nevezetűnek egyéves önkéntesi jogát elismerni és elismertetni?
3. Hatlandó-e illetékes miniszterúrának hozzájárulásával a véderő-utasítás 64. §-ának olyféle módosítását keresztülvinni, hogy ezen 64-ik §-nak XX. II. a) és II. b) melléklete egyesítették s egyesítve az 1889 VI. törvényeik 26-ik §-ának a), valamint b) pontjára egyaránt alkalmaztassék, ugy, amint az Ausztriában 1899. óta történik?

Az interpellációt kiadták a honvédelmi miniszternek.

Visontal Soma a következő interpellációt terjeszti be:

1. Megfelele-e a valóságnak, hogy a Galiciában vasútépítéshez alkalmazott magyar munkásokat magyar voltak miatt elbocsájtották?
2. Igaz-e, hogy ez elbocsájtás valamilyen osztrák

göd, de nemeslelkű leánykát szerencsétlenségbe dönti. Az árthatlan és tapasztalatlan leány anyává lesz. Paquito nem léha viszonyban, hanem lelkiismeretük és isten előtt kötött házasságnak tekintti frigyüket. Szentisten akarja az emberek előtt is. Itt lép közbe Arburu. Azon a cimen, hogy elejét akarja venni minden botránynak, Leonorát a jezsuiták egyik női rendjének kolostorába helyezi el. A szakadatlanul folyó szentgyakorlatokkal mindkettőnek akaraterejét megtöri. Savonarola vad éksszólására emlékeztető kitérőkkel ostromozza egy lelküknek amugy is háborgó hullámai. A fanatizmus palettájáról merített színekkel festi előttük büntük szörnyűségét, a rájuk váró büntetések örjítő kegyetlenségét. Paquito sokáig ellenáll. Erőt ad neki lelkiismeretének hangja, mely azt mondja, hogy a szerelem nem bűn, hogy szenvedélyében nincsen salak, hogy a benne megnyilatkozó erőt az istenségnek világokat teremő és világokat fenntartó ereje. De megtörik, mikor maga Leonora mond le róla. A szegény, agyongyötört Leonora, ki lelkének szűzes tisztaságában elhiszi, hogy ezt a lemondást kedvesének boldogsága kívánja, hogy az ő alacsony származása elzárna az előkelő Villafuerte haladásának útját.

Siváran, virágtalanul terül el Paquito előtt a jövődönék útja. Milyen öröm várhat reá az életben Leonora nélkül? Semilyen. Ha nem lehet férje, lesz testvére. Leonora apáca-szerzetbe lépett, ő felveszi a jezsuita csuhát. Arburu gonosz mosolyfal fogadja a kötelező kijelentést... Az öreg Villafuerte, kik maguk is a titkos jezsuiták sorába tartoznak, végtelen boldogsággal hallják a hírt. Csak akkor szállja meg őket a döbbenet, mikor Paquito hidegen utasítja vissza bucsura kinyújtott kezüket és bucsusokra nyújtott ajku-

kat... Nem engedték, hogy megcsókolja egyszer, egyetlenegyszer gyermekét, mert a jezsuitáknak — mondották Arburu atyával együtt — nincsenek gyermekeik. No hát akkor nincsenek szülei sem! — hangzott kegyetlen válasza és elindult a szenvedések útjára...

Ezzel a megrázó jelenettel végződik az első felvonás. A másodikban tovább dolgozik a jezsuiták. A Villafuerte házában Leonora helyét, egy másik leánynyal, a bájos és okos Ramonával foglaltatja el. Jezsuita-nevelés. Okos és bátor, rokonszenves és hallgatni tudó. Egyik katonája a háttérből dirigáló vezérhadnak. Finom kezeivel egy másik nagy vagyonat akarnak megkaparintani maguknak. A Valladores-ek vagyonát. A tüdőgyulladásban megbetegedett Joaquin, a duszagzad család öröke mellett rendelik ápolónőnek. Feladata, hogy meghódítsa a fiatal Valladorest, hogy kezes báránkyént vezesse a jezsuiták táborába. Am ennek a tervnek megsemmisítésére a jezsuitáknál is nagyobb hatalom lép közbe: a szerelem és két mosolygó gyermekszem. Ramona szinlelt szerelméből igazi és parancsoló szenvedély válik. Valladores Joaquin fölébreszti az apácában a nőt és Leonora elhagyott, apátlan, anyátlan gyermekének árthatlan tekintete az anyai érzéseket gyújtja benne lángra. És ennek a két nagy, nemes érzésnek tüzeiben megtisztul a lelke. Szemeről lehull a hálgyog. Eszéveszi, hogy szennyet rejtő örvénye elő dobta Arburu atya embertelen terve. Megvondódik az erkölctől, amellyel előrehajszolják, a tanítástól, hogy saját bukása árán is a jezsuiták táborába kell vezetnie Joaquin. A szerelem győz. Ramona Valladores feleségévé lesz és felfogadja, hogy anyai szemekkel fog örködni Leonora gyermeke fölött...

A második felvonásnak ez a derűje teljes sötétségbe vész a két utolsóban. Komor akkordjaikba egyetlen lágyabb hang sem esendül bele. Ijesztő szemeit nem enyhíti egyetlen vidámabb árnyalat sem. A Villafuertek és Leonorán teljes diadalul a jezsuita armánny.

A két ép egymástól elszakított szerelmes még nem tette le a második fogadalmat. A fogadalmat, melylyel olyan alkotmány megtartására kötelezik magukat, melyet soha meg nem ismernek. A fogadalmat, melyre az illetők választ soha nem kapnak, hogy hogy nem is tudják tulajdonképpen, hogy Jézus társaságának kötelékébe tartoznak-e, vagy nem.

A két szerelmes előbb találkozni óhajt. A végleges döntés előtt egymás szívéré akarnak nézni. Ennek nem szabad megtörténnie. A Villafuerte-k pénze megvan ugyan már, de egy nagy port verő per még kiragadhatja kezükből. És megkezdí rettenetes miködését a jezsuita armányok borzalmas gépezete. A szerelmesek mind-egyikével a másik halálát hitetik el. Szétszaggatnak minden kötélket, mely a szerencsétlencet a világi társadalomhoz fűzhetné. Mig Flórencben ugyanazon kolostor falai közt vannak, mint holtakat siratják egymást a reménytelen kétségbeesésben. Nincs számukra más menhely, mint a társaság: Jézus társasága. Hírük mint szenteké terjed szét az emberek közt. Az évek, mint nehéz, sugártalan felhők, húzódnak tova fejük fölött. A rossz diadalát nem zavarja semmi. Am a sirbaptított szeretet nem tud megpihenni. Ramona egyre keresi a módot, hogy kitépje annak a rettenetes armánnyak szálait, mely sürű hálóként borult a szerelmesekre. A terv majdnem sikerül. Paquito és Leonora találkoznak. A jezsuita kéz

kormányrendeletre vagy hatósági utasításra való hivatalossággal történt?

3. Ha mindez igaz, mit szándékozik a magyar kormány tenni, hogy a megsértett magyar érdekeknek Ausztriában kellő oltalmat szerezzen és a magyar munkásokkal szemben Ausztriában gyakorolt eljárását a viszonyosság elvének megfelelőleg visszatérítse?

Szólt Kálmán: T. képviselőhöz! (Halljuk! Halljuk!) Amikor a lapok utján értesültem arról, hogy Visontai Soma képviselő ur ebben a kérdésben, az újsághírek alapján, interpellációt szándékozik hozni az intézmény, azonnal utána jártam a dolognak és érintkezésbe léptem az osztrák vasuti miniszter ural, akitől, amint a t. képviselőhöz láthatja, a sürgönyöknek egy egész tömeget kaptam, mert neki is naponként kellett információkat szereznie Galiából az alárendelt közegek részéről amelyeket naponként közlök velem. Az első értesítésben azt mondja, hogy nem tud a dologról semmit. A másodikban közli, hogy a jávorka-turkai szekciónál az az eset állott elő, hogy egy felügyelőt és három munkást elbocsátottak, miután feleslegessé váltak. A 12-ik építési szekciónál pedig négy szerkesztő távozott, miután az a munka, amelyet ők végeztek, befejezték és miután kis vasuti kocsikkal való szállítás következtében a szekción való fuvarozás feleslegessé vált. Nekem tehát az a válaszom volt, hogy talán a tömeges munkáselbocsátás ennek a három-négy embernek a munka megszűnése következtében történt elbocsátásából eredhet. Ujabb azonban, tegnapelőtt, ismét értesítést kaptam, hogy a dologban a pihaltólások alapján kiderült, hogy igen sok magyar munkás van a jávorka-turkai építési szekciónál, de egyetlenegy sem bocsátottak el és bárki jön is, feljogadnak, mert munkashiányban szenved az az építési vállalkozó. Így tehát abszolút alaptalan az a dolog és semmiféle tömeges vagy általában bármilyen mérvű munkáselbocsátásról az osztrák hatóság tudomásul nem bír, nem hogy ilyesmit elrendelt volna. Ez röviden a tényállás és azt akarom csak válaszolni. Gondolom, ez a képviselő ur megnyugtató tudomásul veszi. (Helyes! és a jobboldal.)

Visontai Soma köszönettel tudomásul veszi a választ.

Szólt Kálmán: Én ezeket a leveleket átfogom nézni. A t. Ház és a t. képviselő ur láthatta egyébiránt, hogy a dolog iránt érdeklődtem már előre is, még mielőtt az interpelláció megtörtént és igazán körülményes és részletes értesítéseket kaptam és nyertem az osztrák kereskedelmi miniszteről. (Tetszés a jobboldal.)

A Ház tudomásul vette a választ. Elnök bezárja az ülést.

BELFÖLD

„Az ex-lex.“ A küszöbön álló ex-lex ötletéből sorra jönnek a röpiratok. Nem első és nem utolsó az ex-lex című közjogi tanulmány, mely annyiban nagyobb figyelmet érdemel, hogy írója igen érdekes esetekkel igazolja a szükségrendeleteknek a magyar politikai gyakorlatban való szerepét. A tanulmány írója a parlamenti kormányrendszer idejéből több olyan esetet hoz fel, mikor a kormány rendkívüli körülmények között rendelettel pótolta a törvényt és a parlament, mikor később a kormány a törvénytelenségre

megremeg egy pillanatra, de csak azért, hogy a másikban annál biztosabban csapásra emelkedjék. Segítségére jó a régen végzett munka is. Leonora gyonygőtörtélete nem bírja el az öröm nagy megröplötését. Tekintetből az örület élettelen fénye villan az előtte álló Paquitoira. Az ő számára nem nyilhatnak többé rózsák és nem nőhetnek tövisok. Az egyik elveszti színeit, a másik megsebezhető lelkének ködében. Am Paquito még él. Elni akar a gyermekét, melynek szintén halott hírtől kötötték előtte. Remegve tárja ki karjait feléje, hogy a másik pillanatban csüggedten ereszsze őket le. A gyermek rémült tekintettel menekül előle... Az egyik jezsuitához menekül, a felé kiáltja a szót, mely az ő számára a legnagyobb boldogság és a menekülés lett volna, az „atyám“ szót...

Nincs immáron senkije! De van szíve, van becsület, melyet undorral tölt el a gonoszáságnak az a feneketlen mélysége, amely megnyitott tekintete előtt. Vissza az emberek közé, ahol jók is vannak!...

— Vissza?... — hangzik szavaira a gyonyos kérdés! — Hová, kihez? Az öreg Villafuertereket sirba vitte a bánat és az ő, Paquito becsülete a társaság kezében van. Csak intésre várnak a hadsereg fekete hollói, hogy a fiatal Villafuerte becsületességét krákozzák széjjel a világba. A jezsuitát, ki a szentség köpenye alatt a legvilágibb élvezeteket hajszolta. A jezsuitát, kinek az apácák egyik legkiválóbbika esett áldozatul. A lehelő Mária testvér (azelőtt: Leonora), kit Paquito szentségtörő merénylője az örületbe kergetett...

Paquito védekezni fog? Elmondja, hogy armánnyal szakítottak el tőle mennyasszonyát?

ség törvényesítését kérte, mindig megadta az indemnitást. Legérdekesebb a felsorolt esetek között, hogy miként járt el a kormány és a parlament, mikor a közadók kivételéről és behajtásáról szóló 1868: XXI. tc. hiányossága kitűnt és a törvényhatóságoknak az adó behajtása körül elkövetett mulasztása miatt indítható kártérítési keresetekre egyáltalán nem volt kijelölve az elsőfokú bíróság. A miniszterium akkor körrendeletben pótolta a hiányt s később a rendelet szövegével azonos törvényjavaslatot terjesztett a törvényhozás elé, a kényszerűség jogcímenél kérve a rendelet utólagos jóváhagyását. S mi történt? Az ellenzék nevében Tisza Kálmán is koncepdálja, hogy lehet olyan kényszerhelyzet, mikor a kormánynak a miniszteri felelősség mellett szabad, sőt kell is sürgősen intézkednie, de ilyen esetekben a kormány önmaga tartozik az indemnitást kéri, mivel a törvényhozás megint összeül. Horváth Boldizsár igazságügyminiszter erre azt jegyezte meg, hogy a „miniszternek alkotmányos kötelessége csak az, hogy ilyen esetekben, midőn a kormány a körülményeknél fogva kénytelen a törvény korlátain túllépni, az eljárásáról a jelentést az indoklással együtt annak idején a törvényhozás elé terjeszse, de arra nézve, mikor terjeszse a miniszter eljárása indokát a törvényhozás elé, semmiféle törvény nem rendelkezik.“ S bár Csernátorny Lajos azt hangsúlyozta, hogy abban az esetben, ha az országgyűlés együtt van, az indemnitáshoz nem lehet folyamodni: — ez a fellogás nem talált visszhangra s a miniszterium megkapta a jómentést. A precedensek dacára az érdekes röpirat szerzője sem tör lándzást a szükségrendelet igénybevétele mellett, sőt azt ajánlja, hogy kerüljék, amíg csak lehet, mert megláthatja az alkotmány sérthetlenségében való hitet. Ez a figyelmeztetés azonban a konkrét esetben már fölösleges, mert hiszen éppen ma olvasható a miniszterelnök nyilatkozata, hogy szükségrendeletekhez nyulni nem szándékozik.

Újabb igazságügyi javaslatok. Mint a Budapesti Tudósító írték, a telekjogról s ezzel kapcsolatos némely más tárgyról, továbbá a telekkönyvi rendtartásról, végül az új telekkönyvek szerkesztéséről szóló törvényjavaslatoknak tervezetei az igazságügyminiszteriumban elkészültek. Ezzel az a nagy telekkönyvi reform, melyet az igazságügyminiszter az egész vonalon kezdeményezett s amely hivatalos az az eddigi idegen, elavult és hézagos jogferőcsok hazai, kimerítő és egységes jogrendszerrel helyettesíteni, jelentős lépéssel közeledek megvalósulása felé. A tervezetek szerzője dr. Dévai Ignác kir. ítélőtáblai bíró.

A polgári perrendtartás. A képviselőház igazságügyi bizottsága Sághy Gyula elnöke alatt tegnapi folytatta a polgári perrendtartás törvényjavaslatának tárgyalását. A bizottság a perköltségre vonatkozó XVI. és a mulasztásról rendelkező XVII. fejezettel,

Mese. A társaságnak kezében van Leonora levele, melyben ez két héttel völegénye állítólagos halálhíre előtt megátokozza emléket.

Es ez igaz! Valóban kicsikartak ilyen levelet Leonorától. Mert Leiva atya szerint csak így fogja a generalis a társaságba való felvételét megengedni. Ha ilyen hamis keltezésű levélből meggyőződik, hogy nem csak Paquito halála készítteti a társaságba való belépésre, hanem a maga akaratára, lelkének belső szózata.

Nincs menekvés! Paquito visszatérhet a világba, de csak azért, hogy valamely fegyháznál nyiljon meg előtte!

Paquito borzongva hallja a rettenetes fejtegetést... Es egyszerre csak vad kacajba tör ki:

— Most, most vagyok jezsuita! Igazi jezsuita! Jezsuita, aki tudja, mit tesz jezsuitának lenni! Az, az vagyok! Jezsuita, kinek nincsen lelkiismerete, kinek nincsen szegényérzete, kinek nincs más Istene, mint Jézus társaságának valamelyik feljebbvalója, kinek nincs más törvénye, mint a vak engedelmesség. Jezsuita vagyok, kinek nincsenek szülei, kinek nincsen családja, hazája, emberi méltósága!

— Perinde ac cadaver! — feleli rá tompán Leiva-anya.

— Igen! — harsogja rá Paquito — holt-tetem minden jóval szemben és tigris a rosszszak szökecském!

Es a függöny legördül.

A hallgatóság hátán végigborzong a hideg, azután hevesen kezd ereiben forni a vér. A kezük ökölbe szorulnak és a düh fojtogatja a torkukat. Kinek van higgadtága a nézők közt, hogy elméldéjkék? A jezsuiták nincsenek ott okmá-

vagys a 428-tól egészen a 454-ig terjedő szakaszokkal végzett. A tárgyalást kedden délután 5 órakor folytatják.

A katonai javaslatok ellen. Gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke, ma a losonci, a füleki és a jászkeséri küldöttségeket fogadta. Mindahárom küldöttség a katonai javaslatok ellen hozott kérvényt, melyet Apponyi nagy on rövid válasz kíséretében vett át.

A losonci szabadelvűpárt végrehajtó-bizottságának elnökei táviratilag felkérték a sajtót a következő nyilatkozat közzétételére:

A losonci választókerület ellenzéki töredéke által Losoncon április 19-én tartott népgyűlés határozatából ma egy küldöttség kérvényt nyújt be a képviselőházhoz partikülönbség nélkül, az egész kerület nevében. Kijelentjük, hogy ezen népgyűlésen a szabadelvűpárt nem vett részt, tiltakozunk az ellen, hogy a küldöttség az egész kerület nevében jarna el, tiltakozunk a népgyűlés határozata és tiltakozunk az országos képviselői irányában kifejezett bizalmatlanság ellen. A szabadelvűpárt egybehívott végrehajtó-bizottsága is legközelebb nyilatkozik. A szabadelvűpárt végrehajtó-bizottságának elnökei: Kovács Ferenc, idősb Szakal Barnabás.

Mandel Pál a választókerület. Nyírbátorról jelentik: E választókerület székhelyén, Nyírbátorban folyó hó 26-án a katonai javaslatok ellen tiltakozó népgyűlés lesz, amelyre a kerület képviselője, dr. Mandel Pál is meghívást kapott. A képviselő e meghívásra a népgyűlést rendező bizottság elnökéhez, Szabó Lajos ev. ref. lelkészhez a következő választóintézet:

Nagytisztelott úram! Elnök ur! Szíves meghívását a folyó hó 26-án Nyírbátorban tartandó népgyűlésre kézzhez vettem és mint mindenesetre s ives figyelmet, köszönöm. Mindig örömet használok fel minden alkalmat arra, hogy választóimmal találkozzam. Most azonban, miután úgy ének ur meghívója, valamint az ahhoz csatolt jegyzőkönyv tartalma szerint a népgyűlésnek a képviselőházban tárgyalás alatt lévő katonai javaslatok ellen tiltakozó határozathozatala tüzetek ki már előre is céljával, nekem pedig mint országgyűlési képviselőnek, alkotmányunk értelmében, minden törvényjavaslati szemben, tehát a katonai javaslatokkal szemben is, minden más befolyás kizárásával, csak saját meggyőződésém szerint kell majd a képviselőházban a határozat elfogadását, szabad elfajradástot tehát senkinek a nem rendelhetem: emnéltögra már előre is jelzett határozatok meghozatalánál alkotmányos jogaim sérelme és képviselői kötelességem megszegése nélkül részt nem vehetek és így a gyűlésre el sem jöhetek. Kérvény elnök urat, hogy választóimat küldömben nevében üdvözölni és távollmaradásom e levél felolvasásával kimenteni méltóztassék, vagyok elnök ur iránti mély tisztelettem és nagyrabecsülésém kifejezése mellett, hazafias tisztelettel.

Dr. Mandel Pál.

Strossmayer püspök uralma. A Magyarországból Horvátországba szakadt nikinói magyarok — mint a Pécsi Napló közli — küldöttségeknt alázatos kérelemmel járultak a djakovári egyházmegye püspö-

nyaikkal, adataikkal, hogy cáfoljanak, védekezzenek, de a szinpadon látott borzalmasságok beleették magukat a lelkebe. Ott látja a megdermedt publikum a szerencsétlen áldozatokat, kiknek nem a testét ölték meg, hanem a lelkét. Ott suhog előtte a korbács, mely a lélekéből kiveri az akaratot, az életet, a szívből az érzést, a reményiséget. És még a tudós könyvek távol vannak, addig a kétségbeesés, az örület ott vergődik, ott tombol előtte a kivilágított deszkákon. A jezsuita doktorok hallgatnak, de Arburu atya hallhatóan szövi sötét, a társaság embertelen módszerét felfedő fejtegetéseit, ott a közönség előtt tanítja az öreg Villafuerte-keket, hogy „belső fenntartással“ togyék ígéreiteket, ott az ezernyi izgatott ember előtt magyarázza Ramonának, hogy semmit sem szabad megtagadnia Valladarsének, még női becsületét sem, mert a társaság érdeke így kívánja!

Es milyen kifogyhatlan sokasága a sötét színeknek feketéllik a szinpadon feltároló borzalmas képen! Nem csak a jezsuiták szednek áldozatot, ők maguk is áldozatok. Egyik sem tudja, hogy kinek a kezében van annak a huroknak vége, melyet valamely emberfiára vetettek. A jövő pillanatban talán az ő nyakukon szorul össze. Valamennyi sötétségben halad, egyik sem tudja, mikor nyilik meg lába előtt valamelyik örvény. Arburu remeg Leivától, Leiva pedig a generalistól retteg halálosan. Mindegyik csak feljebbvalója kielégítésére gondol, az állatok veszeszenek, ha kell. Az armányoknak, a kémkedésnek olyan rettenetes mélységeibe lát bele a néző és az olvasó, hogy a levegő is fojtogatja. A szabadba, a szabadba vágyik, ahol friss, éltető szellő lengedez, ahol nyilik a napsugár.

MOLL SEIDLITZ POR
Feltűnő hatással hálszer mindana gyomorbojoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ
Legjobb faldalomcsillapító beörszölés, esz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban éltommal zárt (nőmbürt) üvegekben 1 korona 90 állóért, nagy ható. MOLL készítmény kérendő.

kéhez, Strossmayerhez, magyar papot, magyar szentbeszédét és magyar ének engedélyezését kérve — a magyarok templomába — Magyarországon. És a djakovári püspök erre így válaszolt:

— Takarodjatok Bácskába, ha magyar istentiszteletet akartok hallgatni!

Az épületes históriát egyébként a nikincai magyarok Kovács Ferenc 6-besei római katolikus plébánoshoz intézett levelükben így adják elő:

A szentbeszéd és annak értelmes magyarítása az, ami a katolikus embert, mint mennyei szózat, inté a jóra, igazságra s megvédelmezi attól, hogy kísértelbe ne essék. Sajnos, de mi magyarok, kik a djakovári egyházmegyében lakunk, nem részesülhetünk az anyaszentegyház eme magasatos áldásában, mert itt minden *hívottul* men, meg a prédikáció, vagyis a szentbeszéd is, amelyből mi magyarok semmit nem értünk. Hogy ezen fájdalmas állapotot segítsé legyen, igaz keresztényi benső érzésből áthatva elhatároztuk, hogy Strossmayer püspök urunkhoz fordulunk azon hó fohászuinkkal foglalt kérésrel, hogy a mi közegünkben, amelynek *több mint fele tiszta magyar hívőből áll*, legyen kegyes oly lelkipásztor kinevezni, aki magyarul is tud és nekünk, legalább havonta egyszer, magyarul értelmezni a szentbeszédet és minden kis misén magyarul énekelne a szentmise alatt orgonakísérettel magyar éneket. Négyen jelentünk a püspök urhoz, küldöttségileg kérni, adjon olyan lelkészi, aki nekünk is szolgálna, magyaroknak. A püspök urunk azt felelte, hogy *ő nem adhat, mert az ő horvátjai nem akarja elmagyarosítani. Akkor egyikünk a négy közül azt mondta: ne bánjan már el is vannak szánya a kálvin hitre áttérni, ha nem lesz hajlandó adni magyar szentbeszédet a püspök ur. Erre egyikük azt felelte ismét, hogy nem sajnálna a tizenkét száz lelket? — azt felelte erre a püspök ur: nem tizenkét száz, hanem tizennégyezeret sem sajnál, mert magyar és szintén még azt felelte a mi Strossmayer püspökünk: menjünk Bácskába, ott hallgassunk magyar szentbeszédet. Másodízben ismét elmentünk kérni a mi Strossmayer püspök urunkat négyen, de sajnos, még *beszéltem sem engedte a titkárja, kiközdötte a folyosóról mind a négy embert*. Ezen utóbbi küldöttség közül nyomban áttért a kálvin hitre egy közülük és azonnal jött egy kálvin pap és egy tanítójuk is van.*

Asz obstrukció ellen. Vasvármegye állandó választmánya pénteken tartott ülésében elhatározta, hogy állást foglal az obstrukció ellen és bizalmat szavaz Széll Kálmánnak. E tárgyban a választmány elfogadta a hétfőn tartandó közgyűlés elé terjesztendő következő határozati javaslatot:

Vasvármegye törvényhatósága az ugynevezett indennitásról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folyamából aggodalommal látja az országgyűlés működésének valóságos helyzetét, juttatás, mely a törvényhozás szabályos működését lehetetlenné teszi és eredményében az ország alkotmányos kormányzatát kockáztatja. Azon törehtelen ragaszkodásnál fogva, melylyel Vasvármegye közönsége hazánk alkotmányos intézményei iránt viselkedik és akkor amidőn az ország kormányzatának vezetése Széll Kálmán államférfi kezében van letéve, kinek az alkotmány iránti hűsége meg nem ingott soha, kijelenti Vasvármegye közönsége, miszerint bizalommal kíséri Széll Kálmán miniszterelnöknek az alkotmányos kor-

Szinte epedve várja, hogy valami logikai, vagy lélektani botlásan kapja rajta a darab szerzőjét. Hiába. Igazi, husból és vérből való emberek szólnak hozzá a színpadról. Nem típusok, hanem egyének. Különbözők a jóságban és egymástól eltérők a rosszban. Arburu pardué, Leiva hiéna. Az előbbiben fel-fellángol olykor valami izzó hűv, valami átértett fanatizmus, valami sivar lelkesedés, az utóbbi csupa hideg és visszataszító kegyetlenség, lelketlen számítás. Es mennyire különböznek egymástól a jók és nemesek. Leonora a csüggedt lemondás, Ramona az izzó életvágy. Az előbbi gyöngeszárú lilium, az utóbbi ragyogó színű, erős ágon himbálódzó rózsza. Leonora a vértanui sorsra hivatott komolyság, Ramona a báj és pajkosság megragadó egyesülése. Paquito Valladaressel áll szemben. Amaz csupa magas lángolás, csupa költői szárnyalás, emez a mély érzéssel, a praktikus élelmességgel a tisztán látó józanságot egyesíti. Paquito fennenszárnyaló lelkére ellenállhatatlan erővel hat Arburu sötét-tűz ékesszólása, fejtegetéseinek gazdag színpompája. Az ő világa is a tűz, a szin. Csak hogy az ő színei mélyebbek, az ő lángolása tisztább. Szerelmének kitérői a költészet legragyogóbb tirádái. Gazdag és tüzes fantáziájának, izzó szenvedélynek és mélységes költészetnek megnyilatkozása. Mint szertehulló csillagok, mint tűzhányó magásra csapó lángjai az éjszakát, úgy derítik fel egy-egy pillanatra a darab komor tónusát, hogy azután annál nyomasztóbban hasson a sötétség. Zöld lombjokkal reményt gerjesztő, virágokkal felüdítő óázisok a sivatagban.

Finoman jellemzett alakok az öreg Villafuerte-k is. Az asszonyt egészen elbutították a nem pihenő lelki gyakorlatok és az öreg Ignacio akarata és önállósága is elalvófényben lévő méces. Mindketten Arburu aya fejével gondolkoznak, szemével látnak. Erzekeik eltompultak, vágyaik megfagytak. Nehéz, tompa álomba merültek, amelyből csak a gyermekek boldogtalansága okozta fájda-

mányzat védelmére irányuló törekvését és reményével van aziránt, hogy e-eknek a hazafias törekvéseknek és az ő államférfiúi bölcsességének sikerülmi fog az országot e válságos helyzetből kivезetni.

KÜLFÖLD

A Dreyfus-ügy. Fiquart alezredes azt írja a *Gazette de Lausanne*-ban, hogy Dreyfus legújabb lépése világos és energikus, s teljesen méltó az igaz ügyhöz. Csak így lehet az igazságot végre diadalra juttatni s nem úgy, hogy az ember egy oly miniszterre bizza magát, kinek az az egyetlen gondja, hogy kellemetlen dolgokat lehetőleg lerázzon a nyakáról.

A nacionalista *Liberté* eszközök után kutat, hogy a Dreyfus-ügy revízióját megakassza. Szerinte jó lenne most valami *szencziós büntény*(!), vagy egy óriási botrány a parlamentben, a pénzügyi világban, vagy valamelyik fejedelmi udvarnál, hogy a közvélemény figyelmé felé tereltesse. Még *Chimay* hercegéhez is appellál, hogy ismét beszéltesse magáról.

A francia kulturharc. A *Lourdesi* templom és barlang bezárása még nem befejezett dolog. Combes miniszterelnök kijelentette, hogy sem a templomot, sem a barlangot nem fogja bezárni, ha a püspök május elejé előtt elküldi az összes szerzeteseket és a vállalat vezetését világi papokra bizza. Ez valószínűleg megtörténik és Lourdes tovább is megmarad bucsujárárhelynek.

Cambray érseke Combes miniszterelnökhez levelet intézett, amelyben megtagadja a felelősség elvállalását az istentiszteletnek a nem engedélyezett kongregációk kápolnáiban való beosztásáért, amit a miniszterelnök körlevelé követel.

Tegnap este a nantesi premontrai kolostor előtt a katolikus ifjúsági egyesület lármás tüntetést rendezett. *Guynon* nacionalista képviselőt és husz más embert a rendőrség ellen való ellenszempülés miatt letartóztatták.

Páris, április 26.

Ma több párisi, tanítással foglalkozó kongregációval, nevezetesen a *dominikánusokkal* és *oratorianusokkal* közölték a lezárult rendeletet. A kongregációk legtöbbször augusztus 2-ig adtak határidőt.

Landerneau, április 26.

gyyszámu. botokkal felégyverzett tömeg, mely bérlőkből, papokból, földművekből és aszonyokból áll, hajnal óta a kerbenkati apátság előtt áll, ahol a kormánybiztos megérkezését várják.

Nantes, április 26.

Dion nacionalista képviselőt, akit tegnap a kongregációk mellett rendezett tüntésekben való részvétel miatt letartóztattak, háromnapi fogságra ítélték.

lom rázza őket fel egy időre, hogy azután végleg és örökre elaludjanak...

Im, ez a Paternidad, Pey-Ordeix birneves drámája! Pey-Ordeix, ki, mint lelkészi szavára erősíti, nem a hit világszága, hanem a fanatizmus sötétsége ellen küzd, nem az egyház, hanem a klerikálizmus ellen száll sikra hatalmas fegyvereivel, nem a boldogításra hivatott papokat, hanem a szerinte hatalmi érdekekkel szolgáló jesusitizmus képviselőit ostromozza...

Nem a gyűlölet szólaltatja meg, ugymond, hanem a hazafiai fájdalom. Az a fölött való kétségbeesés, hogy: "Spanyolország a föld legszerencsétlenebb országa, mert a jesusitizmus uralodik benne. Népeinek nincs hite, nincs bizalma, nincs férfiasága, ereje, törvénye, tudománya, sőt nincs becsületérzése sem. A legjobbat, amit tehet, hogy azt kívánja, vizsgálják meg a népek: van-e olyan fájdalom, mint az övé, és hogy azt remélje, hogy a jesusitizmus kányája megugna végre, hogy egy bűzlő holttest csonthajráról tépje le a megmaradt hufacafatokat. De úgy látszik, már közeledik a visszahatás: rettentő az olyan népek haragja, mely bosszút áll azért, hogy erkölcsileg és anyagiilag megölték hazáját".

Ez a meggyőződés, ez a keserűség kiált fölének drámájából is.

Megható jalkiáltás, de bárhogy szívünkhez szól is, mégsem foglalkozunk volna annyit a drámával, ha csak ez a kiáltás, csak ez a tendencia hangzott volna ki belőle. De foglalkozunk vele, mert jó műalkotás, mert tendenciája nem olyan erős, hogy elnyomja benne a drámai hatásokat, hogy a maga javára hátrébe szorítsa az események, a hősök iránti érdeklődésüket.

Ellenkezőleg, az is élvezheti a Pey-Ordeix darabját, ki tendenciáját, talán joggal, talán jótalanul, teljesen ellenté.

A szomáli harcok. Ugy látszik, hogy a szorongatott angolok sorsa az utolsó órában megfordult. *Punkett* ezredes serege ugyan tönkrement, de *Manning* tábornoknak sikerült *Cobbe* ezredet felszabadítani, hogy azt a következő távirat jelenti:

London, április 26.

A Reuter-ügynökség jelenti Adenből mai kelettel: *Manning* tábornok, miközben *Cobbe* ezredes felszabadítására vonult, összejutott a molla csapatával. Az utóbbinak 3000 embere elesett, *Manning* tábornoknak sikerült Cobbet felszabadítani. Az angolok vesztesége még nem ismeretes.

Orosz katonák harca. A Kaspi-ezred katonái és orosz tengerészkatonák közt való véres összeütközés Kronstadban tényleg megtörtént s nagyon véres volt. Az azonban nem igaz, hogy két tiszt és *Makarov* altengernagy megsebesült. Tény továbbá, hogy a harcolókat csak nagyon erős katonai csapat tudta szétválasztani. A harc oka a tengerész- és szárazföldi katonák régi ellenszemp.

A balkáni forrongás. A szerb hadügyminiszter a király parancsára rendeletet bocsátott ki a tábornokokhoz, hogy figyeljék meg a hadseregbeli tiszték politikai érteletét, állítsanak össze listát azokról a tisztokról, akik a radikális párttal összeköttetésben állanak és ezt a listát küldjék be a hadügyminisztériumhoz. Ez a rendelet összefüggésben van a szerb hadseregben nemrég történt eseményekkel, amikor ugyanis a tiszték megtagadták az engedelmességüket, és nyilvánvaló, hogy a radikális érzelmi tisztéknek a hadseregből való eltávolítására irányul.

Konstantinápoly, április 26.

Az olasz nagykövét barátságos lépéseket tett a portánál, hogy vonják be a szultán által kibocsátott amnesztíába a janinai vilajet néhány mohamedán lakosát, akiket fogságbüntetésre ítélték, mert albán könyvek vagy újságok birtokában voltak.

Szódá, április 26.

Hir szerint a határszéli pótzálatot megerősítették és a 14. gyalogezred póztartalékosainak egy további évfolyamát behívták. Híre jár továbbá, hogy a bolgár és a török csapatok között a határon, *Szomokortól* délre, véres összeütközés történt.

Konstantinápoly, április 26.

A porta utólag hírt kapott arról, hogy április 10-én a Smerdesben (Kastória-járás, Monastir vilajet) folyt harcoknál *Száráfov* megsebesült és még a kastóriali járásban rejtőzik. Elrendelték *Száráfov* üldözését.

HIREK

Budapest, április 26.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 30-ikán új

előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A Budapesti Napló legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hírek. Gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy a szász király bécsi látogatása alkalmából Bécsbe utazott. — Dr. *Nagy Albert*, a Budapesti Újságírók Egyesületének előadó orvosa lakását és rendelését E. Nagykorona-utca 14. szám alá tette át.

— Elmaradt átszemele. *Bécsből* jelentik, hogy a mára kitűzött tavaszi diszszemlélt legfelsőbb rendeletre elhalasztották, mert a legutóbbi eszések következtében a talaj nagyon lágy.

— Bolgár Ferenc újságírója. *Bolgár Ferenc* országgyűlési képviselőt Ruszt szabad királyi város közönsége díszpolgárrá választotta meg. A díszpolgári oklevelet Bolgárnak holnap, vasárnap nyújtja át a város küldöttsége, mely *Krafft* Frigyes polgármester, *Hackl* József városi képviselő és *Magyar Elek* főkapitány vezetésével ma érkezett a fővárosba. A küldöttség tisztelegni fog *Szél* Kálmán miniszterelnökkel is.

— Kinevezés a képviselőházban. A Ház elnöke kinevezte *Kugler* Gézát gazdasági főnökké, *Kis-selyi* Gézát a jelentkezési hivatal főnökévé, *Székányi* Aladárt, *Szűcs* Gyulát és *Ámásky* Lajost terebintozokká.

— Angolok Párisban. *Párisból* jelentik, hogy *Edvárd* király látogatása alkalmából rendkívül sok angol érkezik Párisba. Eddig vagy huszonegyezer angol jelentkezett.

— Rákóczi-album. A magyar ifjúság május tizediki Rákóczi-ünnepsége alkalmával Rákóczi-albumot szerkeszt. A magyar társadalom, írő- és művészvilág kitűnősei irnak bele emléksorokat Rákóczi-fejedelméről.

parlamentari helyzetre és többek között következőleg nyilatkozott:

A magyar parlament ma szomorú napokat él. De én ezt csak egynek tulajdonítom, annak, hogy a magyar nemzet nagyon is jól éri magát. (Derültség) nagyon is tudatában van az ő erejének, hatalmának, különben ilyen fényűzést, aminőt a nemzet egy része magának megenged, nem tudna kifejeíteni. Azonban ez nem fog sokáig tartani. A magyar embernek vérebén van, hogy tulajdonképp akkor is az oppozícióhoz tartozik, ha kormánypárti. Csak a képviselőválasztások idején ébred az ő kormánypártiságának tudatára, de időközben egyik választástól a másikig a legtöbb magyar ember mindig oppozíciót csinál. A következő az, hogy a magyar ember rendkívül bátor fölfelé, de sohasem elég bátor lefelé. (Igaz! Ugy van!) A magyar embernek van meggyőződése lefelé, de nincs meggyőződése fölfelé. Hogyha arról van szó, hogy az utca valamit akar és valamit lármázik, akkor a magyar ember, még ha más nézete van is, halgat és nem mer beszélni. Ütögeti a mellét, hogy ő milyen nagy hazafi, de a hazafiságból csak a jogokat veszi el, a kötelességeket szereti elhanyagolni. Egy törvényjavaslat került a képviselőház asztalára. S ebben az van, hogy több katonára kell egy pár ezerrel, mint amennyit most tartunk. Az ellenzék ez ellen obstrukciót csinál. Mi lett a következtetés? Megmozdult-e az ország közvéleménye? Ebben az országban, ahol a szabadelvűpárt többségben van, volt-e valakinek bátorsága kiállni és megmondani, hogy erre a több katonára szükség van? Nem volt. (Igaz! Ugy van!) Csak hogy a szerencse nem hagyta el bennünket. Az ellenzékét heve olyan tere ragadta, ahol már a magyar ember is meg fog mozdulni. Ma már halljuk, hogy hiszen ezért a katonai ügyért nem volt érdemes ilyen helyzetet teremteni. Két-három hónappal ezelőtt ezt még senki sem mondta.

De majd meglátják önk. amint odáig megy az ellenzék, hogy meg meri tagadni az alkotmányos életnek feltétlenül szükséges alapjait, akkor ki fog jözanodni a magyar ember és le fog számolni ezzel a helyzettel. És ne attól tessék félni sohasem az országot, hogy mit csinál az ellenzék ez másodrendű dolog. A főkérdés az, mit csinál a nagy többség, mit csinál a kormánypárt. Ha az országban van egy erős közvélemény, mely a kormányt támogatni tudja nehéz munkájában, akkor soha nincs baj. De ha ez a támogatás hiányzik, akkor hiába minden s akkor fognak jönni oly állapotok, melyekért a felelősséget senki el nem vállalhatja. Én tehát meg vagyok győződve, hogy éppen azok a szélsőségek, amelyekbe most megy bele az ellenzék, éppen azok fogják az országot jözan megmondásra téríteni. És ha van ennek az országának szabadelvűpártjában elég bátorság, hogy meggyőződését lelele is megmondja és kötelességet lelele is teljesítse, akkor nem kell ezt az országot semmitől féltetni. (Zajos helyeslés.)

Deák Ferenc mondotta egyszer, hogy amit a nemzet az erőszakal elvesztek, azt a nemzet még visszaszerezheti: de amit önként feladott, az örökre elveszett. A nemzet ma ott van, legalább egy része, hogy legnagyobb vívmányairól és dicsőségéről, alkotmányának legfőbb biztosítékáról, a parlamentarizmusról akar lemondani; mert ami most történik, semmi egyéb, mint a parlamentarizmusnak lábbaltráprása. Én meg vagyok győződve, hogy az ország közvéleménye fel fog ez ellen zudulni. És ezt nem fogja tovább tűrni. Meg vagyok győződve, hogy az ország nagy közvéleménye a szabadelvűpárt bír elég erkölcsi erővel, bír elég akarattal kimondani, hogy adjuk meg az országunkat, ami az országé, de adjuk meg a kormányzatnak is, ami a kormányzat vitélere mulhatatlanul szükséges. Midőn reményemet kifejezem a reményemben és bizalmamban számított az ország első kerületének, a Belvárosnak, a Belváros polgáraitnak fejlett érzékére. Ez a kerület nem ül fel a csillagos frázisoknak. Ez a kerület tudja, hogy mily kötelességekkel tartozik a háza iránt és hogy e kötelességek közt első az, hogy rend legyen, mert rend nélkül a világom semmisen prosperálhat. Az ellenzék ereje nem önmagában, nem az ő írásainak értékében, hanem a mi gyengeségünkben van. (Ének eljénés) hogy ha a szabadelvű párt öntudatára jut annak, hogy nemcsak a képviselőválasztásokon kell kormánypártinak lenni, hanem állandóan hűséggel és odaadással tartozunk azon elvek iránt, amelynek zászlaja alá szegődtünk, hogy ha e párt tudni fogja, hogy ő reprezentálja az országot első helyen s hogy ő felelős első sorban azért, ami történik, akkor az ellenzéknek minden hatalma szétesik, mint az ősi napugár, amelynek nincs ereje, hogy melegeítsen s amely csak csillag, de hatástalanul enyészik el. Kell, hogy híven kitartsunk azon nagyok eszméi mellett, akiknek neveivel győztünk, amilyen egy Széchenyi, egy Deák. Kell, hogy ne azt nézzük, ami a nagy tömegnek tetszik, hanem azt kövessük, ami a saját, komoly éremt meggyőződésünk. Ha ez meglesz, akkor a győzelmet újra ki fogjuk vívni. És hogy ez meglesz, annak egyike biztosítékát a kerületben látja. Elett a kerület képviselőjét, báró Podmaniczky Frigyesét és kívánja neki, hogy amint eddig diadala diadalra vezette a kerületet érje meg ifjú lelkesedésének teljével az újabb diadalt, amelyre mindnyájan törekszünk.

A miniszternek nagyhatású szép beszéde óriási totzést keltett

A nagyszámban megjelent tagok lelkes ovációkban részesítették Láng Lajost, akinek felszólalása után még egymást érték a lelkeszőntök.

FŐVÁROS

(*) Alkotmányos kötségek. A fővárosi országgyűlési képviselő-választásoknál, valamint a községi választásoknál, a fővárosi pénztár tételére fölmerülő kiadások címén, az 1902. év végén 2094 korona túlkadás jelentkezett. Ennek az az oka, hogy az 1901. évben lelelyt képviselő-választások fölmerült kötségeket csak 1902-ben számolták el s a bélyegminiszter részéről megtérítés nem történt. A pénzügyi és gazdasági ügyosztály azt a javaslatot terjesztte elő, hogy azt a javaslatot terjesztje elő, hogy ennek az összegnek a pénzügyi vezetését a magánosok vizdija címén várható s mintegy 72.000 koronára tehető bevételi többlettel utalják.

(*) Zónadíjcsabás az ömlibusznál. A város hatósága megengedte 1900. évben a budapesti társaskocsi-vállalatnak, hogy egyelőre — kivételképp — hathatónapi időre a vonalaknak 8 filléres szakaszokra való beosztása mellett zóna-jegyeket adhasson ki. Ezt az engedélyt azóta közbizben hosszabbította meg a főváros hatósága. Most ismét azt kéri a vállalat, hogy a zóna-díjrendszer további egy évre fönttarthassa, annál inkább, mert a részéről előzött átalakításokat, amelyek a vilájdíj rendszerére is befolyással lesznek, valószínűleg egy éven belül foganatosítják. A tanács, a közlekedésügyi osztály és bizottság javaslata alapján azt az előterjesztést teszi a közgyűléshez, hogy a szobán levő vonal-beosztásra és zóna-díjrendszerre nézve adjon az 1904. évi április hónap else,éig terjedő újabb egyévi engedélyidőt.

SZÍNHÁZ, ZENE

*** Tell házak. Ezidőn nemcsak a valódi időjárás mutat fel rendellenességeket, hanem a színházi is. Maholnap május, mikor a Krisztina-városi és a Városligeti veszi át a mulattatás nagy szerepét, amikor a közsínházak tároganak az ürességtől, — és ime! ezidőn csoda történt. Itt van május s a színházak, a városi, a valódi, a közsínházak minden este megtelnek a zsufolásig. Az Operában Bonci napjain nem is adnak el jegyeket, a Vígsházban kora reggel künn van már, hogy a német előadásokra jegy nincs, a Népszínházban a Kínai meséshetek gyűjtenek össze minden este zsufolt házat, a Magyar Színház a drótostóiban fogott szerencse-csizmadiát, a Nemzetiben sikerült a premier, sőt azt mondják, hogy még az UjSzínház is megteheti osténként. Mi kell több? Ez a város fél a májusi házbértől? Itt végrehajthat az emberek? Budapestben nincs pénz? Zsufolt színházak minden este, most van csak szezon és senki sem gondol arra, hogy nem-sokára be kell csukni a jó, a jövedelmező színházakat s hogy mégis véget ér a színházi esztendő, mely most virágzóbb, elevenebb, mint valaha. Színházi események hire repül a levegőben, még mindögyik müintézet készül egy-egy „slágerre”, a konkurencia nagy küzdelmében új tervek, új ötletek látnak napvilágot, de ez mind mellékes, a fődolog az, hogy döl a pénz s hogy minden este künn van a tábla.

*** Elyen az élet! Sudermann-première volt ma este a Vígsházban. A Deutsches Theater az Es lebe das Lebeten adta elő. A berlini bemutató alkalmával részletes ismertését adtuk Sudermann ötfelvonásos darabjának. Akkor úgy volt, hogy a Nemzeti Színház is megszerzi az új drámát, de az akkori igazgató tulajdosan németesen találta és lemondott a darab színrehozataláról. Helyette Hartleben Rosenmontagját adta elő, nyilván azért, mert ebben a drámában legalább tömörked porosz uniformist lehet a színpadra állítani. Én inkább az Elyen az életet választottam volna, mert ebben több és nemesebb a tartalom. A konfliktus is érdekesebb, a megoldás is igazabb. Egy szellemes asszony, aki közönséges természetű férj oldalán él, átadja magát annak a férfinak, aki vonzza és megigézi lelkének a szuverén tulajdosnágával. Házasságötörést követ el, de magasabb, hogy úgy mondjam: esztetikai szempontból. Kis leánya van és gyermeke kedvéért férje oldalán marad. Kedvese, báró Völkerling Rikárd, szintén házassáember és egy fia apja. Titkos viszonyok tizenöt évig tart, de évek óta csak mint jó barátok érintkeznek egymással a férj, gróf Kellinghausen Mihály házában, aki testi-lelki barátja Rikárdnak is. Az asszony azt akarja, hogy Rikárd nagy tehségéhez képest szerepeljen és föndöklőjön, mint szónok, mint államférfi és gazdag férj segítségével képviselővé választattja kedvesét. Ezzel a becsvágyával

idézi föl a katasztrófát. Az elkövetett házasságötörésért most mindaketen bünhödni fognak. A bukott ellenfél táborából egy újságírók kerül ki, ahol gonosz célzások vannak Rikárd és a grófné viszonyára és a nagylelkű férj nevelésge szerepére. A titok végzetes erővel kipattan. Rikárd kést agyonlöni magát, hogy bünhödjék a nő helyett is, de a grófné nem engedi, hogy ez a fényes szellem elpusztuljon és hogy leánya, aki időközben menynasszony lett a Rikárd fiának, boldogtalanná legyen. A világ elámitására lakomát ad, ahol Rikárd is jelen van s ahol az asszony tündető jókedvvel élte az életet. Elyen az élet! kiáltja nagy hangon. Azzal bemegy a szomszédszobába és meghal. Mérgét ivott. De a világ azt hiszi, hogy szívszületés ölte meg, mert tudták róla, hogy évek óta szívbeteg. Ez a halál expiálja Beata bűnét. Ő volt a nagyobb vétke, mert a házrag helyzetét ő tartotta fenn. Rikárd nyíltan akart eljárni a férjgel szemben mindjárt akkor, amikor megszerelték egymást, de az asszony rábirta, hogy hallgasson. Helyes, hogy kettejük közül ő hal meg, és halála egyuttal szép, mert nemcsak önfeláldozás van benne. A dráma érdekesen fejlődik, a titok kippattánása virtúoz módon van előkészítve, Rikárd lelki harcában nincs semmi póz és az öökdi felvonás a lakoma-jelenettel és Beata halálával nagy hatású. A Deutsches Theater összjátéka ma is sok kitűnő produkált, de az előadások és a csorba esett, hogy Bassermann hirtelen megbetegedett és szerepét — a rusztikus férjét — Hofmeister játszotta helyette. A legjelentékenyebb alakítást ma Sauer Oszkár adta Rikárd szerepében. Pauli asszony — a grófné ábrázolója — Duse-szerű allúrijeivel tünt föl. Triesch asszony is résztvett az előadásban mint Leonie, a Rikárd felesége és a maga rövid jelenetét annyi finomsággal dolgozta ki, hogy túltett azokon, akik a nagyobb és hatásosabb dolgozatok jászolták. (á. c.)

*** Kínai meséshetek sikere. Kéry Klára kisasszonyt, a Népszínházzal kötött szerződése értelmében az idén április 15-én kezdődő szabadság illele volna meg. A művésznő azonban az igazgatóság kéérésére szabadsága megkezdését elhalasztotta, hogy a már előadásra előkészített Kínai meséshetek című operett a közönség elé kerülhessen. Tekintettel a darab rendkívüli sikerére (az összes eddigi előadások zsufolt házak nézték végig, jobbra elvételben eltek házak mellett) az igazgatóság felkérte Kéry Klára kisasszonyt, aki a darabot diadalra vitte, hogy szabadságideje újabb elhalasztásával még az egész hét során álljon a színház rendelkezésére és ehhez képest az igazgatóság a jövő hét minden napjára a Kínai mesésheteket tüzte ki megszaktás nélkül. Valamennyi előadásra előre lehet jegyeket váltani a Népszínház-utca felőli pénztárnál a rendes áron a szokásos elővételi díjak mellett. A darab, amelynek rendkívüli sikerében osztozkodnak Hegyi Aranka, Kápolnai Irén, Láng Etel, Szirmai, Kovács, Nyárai, Solymosi és Ujvári pompás alakításai is, a közönség tüntető tapsai közt megy napról-napra és gyönyörű zenéje, pompásnál-pompásabb tréfi, a színes táncok és kórusok valamint a díszes kiállítás és a fényes kosztümök sokasága ezt az angol operettet a Népszínház legnagyobb sikerei sorába emelték. A Kínai meséshetek hetfői előadása fél 8 órakor kezdődik s azontul az előadások a Népszínházban állandóan jényoltekor kezdődnek.

*** Filharmóniai jubileum. A filharmóniai jubileum nagy rendező-bizottsága vasárnap, 26-án délelőtt 11 órakor tart ülést az Operaház I. emeleti csarnokában. Ezen az ülésen jeleníti be a bizottság elnöke, gróf Apponyi Albert hivatalosan, hogy a király legkegyelmesebben elfogadja a védőkéséget. Szintegy be fogja jelenteni, hogy a királyt József és József Agost főhercegeket s a legmagasabb udvart meghívják az ünnepségekre. Mily riika érdeklődést keltenek ezek az ünnepségek, legjobban bizonyítja az, hogy eddig már negyvennél több küldöttség jelentkezett a részvételre bel- és külföldről. Az emlékkönyvre is igen sok jegyzetek elő; az emlékkönyv tartalmazza majd Ábrányi Emil „Prologus”-át. Mészáros Imre bevezető cikkét, a Filharmóniai Társaság ötvenéves történetét és az összes hangversenyek statisztikáját, melyet Metz Albert, Iszós Kálmán és Keresty István állítottak össze; azonkívül még 50 képet (arcképek, kéziratok stb.). Május 6-án este 10 órakor lesz az ünnepi banket a Royal termében, melyre tömegesen gyűnnek össze a bejelentések. A hangversenyek próbáit is megkezdte már Erkel Gyula és Kerner István karnagyok vezetés alatt s 27-én folytatják Golámark Károlylyal, aki aznap érkezik Budapestre, hogy „Zrínyi” nyilatványt személyesen vezényelje.

Ugy a banketre (10 K.), mint az emlékkönyvre (20 K) még mindig elő lehet jegyezni, Méry Bélánál (Andrássy-ut 12). Szintegy felkéri mindazokat, kik jegyekre előjegyeztek, hogy azokat 29-ig okvetlenül váltassák ki, mivel azok későbbre már nem tarthatók fenn.

Nincs többé gyomorhaja

STOMACHICON gyomor és emésztőpórt használja, mivel ez a számos elismeréssel bizonyította szerint is, a leg rövidbe idő alatt kigyógyít mindenféle, sőt idült gyomorhajt is, u. m. gyomorcalarist, gyomor-emésztést, hányingert, étvágytalanságot, valamint minden a rossz és vértelítő-szer a Lukács-féle „Cascaria labdacok”. Széküldési foraktár: Lukács Zsigmond gyógyszerára. Ujvidék — Budapesti foraktár: Török József gyógyszerára.

Budai Nyári Színház. A Budai Nyári Színházban holnap, vasárnap két előadás lesz, délután 3 órakor fél helyárral Komor Gyulának *A csizmaszandor* című bohózatos varázsszerége kerül színpadra énekekkel és táncokkal. Esti 7 1/2 órakor Ziehernek: *A svihákok* című gyönyörű zenéjű operettjét adják először. Szerdán és pénteken a mult évadban nagy sikert arató *Lémpa* az *ablakban* című mulatató énekes bohózat kerül színpadra. Csütörtökön Gara (Geiger) Mór *Udvari kaland* című operettjének lesz a negyedik előadása, míg szombaton és vasárnap a *New-York szépe* angol táncoperettet adják.

A drótosítót. A közönség fokozódó érdeklődése mellett és telt ház előtt játszózik a Magyar Színházban estéről-estére Lehár Ferenc nagy operettjét, *A drótosítót*, amely a színház idei szezonjának jelentős sikere. Az igazgatóság a jövő hét minden estéjére *A drótosítót* tűzte ki, amelynek eddigi előadásain minden énekesmunkát megismételtetett a közönség, amely pompásan mulat az operett vidám jelenéseiben. Valamennyi szereplőnek nagy és állandó sikere van a darabban. *A drótosítót* jövő heti előadásaira már váltaköz jegyek.

A berlini Deutsches Theater a Víg-színházban. A berlini Deutsches Theater művészgárdája a jövő héten fejezi be vendégjátékait a Víg-színházban. A társulat műsorát a következőkben állapították meg: Hétfőn, 27-én: *Az élet völgye*. Kedden, 28-án: *A segéd-tanár*. Szerdán, 29-én: *Remény*. Csütörtökön, 30-án: *Az élet völgye*. Pénteken, május 1-én: *Éljen az élet*. Szombaton, 2-án: *Nóra*. Vasárnap, 3-án este, utolsó előadásul: *Az élet völgye*. Kedden, e hónap 28-án a terbe vett *Nóra* helyett a *Segéd-tanár* játszózik. A *Nóra*ra vásárolt jegyek érvénytelenek, azok árát a pénztár visszafizeti. Holnap estére és hétfőre az összes ülőhelyek már elfogytak. Holnap, vasárnap délután a *Mici hercegnő* kerül színpadra 34-szer.

A kolozsvári színház szabvenctója. Egy vidéki lap nyomán több fővárosi újság is megírta, hogy a belügyminiszternek Megyeri Dezsőtől, a kolozsvári színház igazgatójától, művészeti okokon erre az évre megvonta volna a neki biztosított szabvenctó egy részét. Arról értesülünk hitelesen, hogy ez a dolog valótlan és a kolozsvári színház államszegélyének semmiféle megrövidítése nem történt.

A Víg-színház újdonsága. A Víg-színház legközelebbi újdonsága a *Forgószél kasszaszínház* című énekes bohózat lesz. Az újdonság címszerepét Fedák Sári fogja játszani, aki a darab próbáin tegnap óta részt vesz.

Dobra került színház. A londoni Lyceum-színházat, mely az angol főváros egyik legjelentősebb színháza, dobra került s a színházat mult csütörtökön elárverezték. A színház Bateman szinigazgató özvegyének volt a tulajdona, aki nagy adósságokba jutott, s így hitelezői elárvereztették a színház épületét. A Lyceum-színház igazgatója 1878 óta Irving, a hírneves angol tragikus.

Uj színház Budapest. Komjáthy János, jelenleg a kassai színház igazgatója, mint egy könyvomatos tudósító értesül, bérbevette a király-utcai volt *Remy-Mulatót*, hogy ott színházadást rendezzen. Terve van véve, hogy e színházban a berlini „Schall und Rauch“-színház mintájára szivarozni és étkezni is lehet majd. Megnyitása október elsején lesz.

MŰVÉSZET

A Vörösmarty-szobor. A Vörösmarty-szobor megteremtésére megalakult nagybizottság április 28-án, kedden délután 5 órakor ülést tart az Othon írók és hírlapírók-köre házában dísztermében (Dohány-utca 76.). A gyűlésre a következő meghívók mentek szét:

A Vörösmarty-szobor megteremtésére megalakult nagybizottságnak az Othonban 1901. július 23-ik napján megtartott gyűléséből kiküldött szobor-bizottság elnöke a bizottság munkájával be akar szomolni a nagybizottságnak, hogy ennek alkalma nyíljon a szobor létrehozásával foglalkoznia. E célból tisztelettel alulírott a Vörösmarty-szobor-bizottság nevében kérem, sziveskedjék f. évi április 28-ik napján délután 5 órakor az Othon klubházának (VII., Dohány-utca 76.) dísztermében tartandó értekezleten személyesen vagy helyettes által részt venni. Hazafias tisztelettel Rákosi Jenő a szobor-bizottság elnöke.

A Nemzeti Szalon Sopronban. A Nemzeti Szalon ezidél utolsó tavaszi kiállítása Sopronban lesz, hol már erősen folynak az előkészületek a nagyszabásúnak ígért közöl tárlat sikere érdekében. A kiállítás rendezőségének díszelnökségét gróf Széchenyi Emil Sopronmegye főispánja, az elnökséget pedig dr. Tópler Kálmán polgármester vállalta el.

A polgármester elnöklése alatt tegnap a Soproni Művészeti Kör ülést tartott, hogy megállapítsa azokat a módokat, melyekkel a kör az első soproni országos jellegű tárlat ünnepeire hozható járhatna. A gyűlést, melyen a Szalon részéről dr. Rózsa Miklós titkár vett részt, egyhangy lelkességgel üdvözölte a fontos kezdeményezést s kimondta, hogy magára vállalja a társadalmi propaganda szervezését. A kiál-

lás a Soproni Takarékpénztár Kaszinó palotájának lényes csarnokaiban lesz és május 10-én nyílik meg és két héttel marad nyitva; az ünnepeles vernisszage programját az ottani művészeti kör a Szalonallal egyetértőleg a napokban állapítja meg. A kiállításra leránduló művészeket s a Szalon igazgatóságát dr. Tópler Kálmán polgármester mint a város vendégeit fogadja, a tárlatot pedig gróf Széchenyi Emil főispán nyitja meg. A kiállítás idejére Sopron élete igen mozgalmasnak ígérkezik, mert a tervezett két héten belül összesen a tárlattal a kerületi tornaverseny és a bécsi antropológiai társulat soproni kirándulása is, mely ünnepekkel bizonyára hozzá fognak járulni a Szalon kiállításának sikeréhez. A kiállításra szánt művek még e hó 8-ig, a jövő hét csütörtökéig küldhetők be a Nemzeti Szalonba.

TUDOMÁNY, IRODALOM

A Pedagógiai Társulat ma délután tartotta meg Heinrich Gusztáv elnöklése alatt felolvasó ülést, amelynek egyetlen tárgya Schön József igazgató fölolvassza: a gyengeelméjűek iskoláztatásáról volt. Az előadásban számos tanfőúr volt jelen, többek között Verdy Károly kir. tanfelügyelő, Bárczy István fővárosi tanácsos stb. Schön József elemi iskolai igazgató előadásában több ilyen figyelemreméltó eszmét pendített meg. Azon tanköteles gyermekek, kiknek külseje, avagy beszéde már elárulja a gyengeelméjűséget, azonnal sorozzák be a kisegítő osztályba. A kisegítő osztályok számára más tankönyvet, más taneszközöket kell teremteni és a tananyagot is különállón kell megállapítani. A tetszéssel fogadott felolvasás után Verdy Károly kir. tanfelügyelő szólt az előadásról. Szerinte a gyengeelméjűség a legtöbb esetben csak időleges és épp ezért nem tartja helyesnek a külön tankönyv és taneszköz alkalmazását, tanulmányozni kell azt, mennyiben függ össze a gyermekek züllése a gyengeelméjűséggel. Arra kéri az előadót, hogy ezt a kérdést tanulmányozza.

A Kis Lap, Forgó bácsi széles körökben elterjedt, kitűnő gyermekűjsége e héten is változatos tartalommal jelent meg. Van benne szép mese, elbeszélés, vers stb., amiket mind elsöranu, neves írók írtak. *A Kis Lap* főmunkatársa, *Benedek Elek* a magyar népköltészet virágaitól bokrátaiba kötöztetve egynehány szép népdalt és azokat közli a *Kis Lapban*. *Roboz* Andor *Kis madárka* címmel verset írt. *Gaal* Mózes folytatja érdekesítő elbeszélést, mely már a *Kis Lap* legközelebbi számában befejezést nyer. Sok szép kép és sikerült rajz, találós mese; a fejtörő rovathoz csillag-, földrajzi-, képrejtvény, meg a *Forgó* bácsi nehezen várt postája nagy gyönyörűséget szerzenek a gyermekvilágnak és mellett nevelő, oktató hatásai vannak az 6 fogékony lelkületükre. *A Kis Lap* minden hét szombatján megjelenik; előfizetési ára negyedévre 2 korona, mely összeg a kiadóhivatalba, VII. Kerespest-ut 54. (Athenaeum) címzendő.

SPORT

A Nemzetközi bajnoki vívóverseny mai második napja is nagy érdeklődés mellett folyt le. Kardra minősítették:

I. osztályú vívók: Mészáros Ervin, Békeesy, Pieroni, dr. Nagy Béla, Jarach, dr. Porteleky, Halász és Filotás főhadnagyk, dr. Harden, Krencsey főhadnagyk, Szántay hadnagy, Spatz, dr. Hershmann, Lestyánszky, Klekner M., Tóth Péter, dr. Mészáros Pál, Fuchs Jenő, Lehner, Werkner, Karkis, Penninger, Farkas, Hertelendy, Bakos, Földváry, Gerde, Nagy Sándor, dr. Várady. **II. osztályú vívók:** Adler Dezső, Biró, Goldberger és Kósa. A minősítettek a körvíváshoz öt csapatba osztották be. I. Mészáros Ervin, Halász főhadnagy, dr. Hershmann, Lehner és Bakos. II. Békeesy és Filotás főhadnagyk, Lestyánszky, Werkner, Földváry. III. Pieroni, dr. Harden, Klekner, Karkis és Gerde. IV. Dr. Nagy Béla, Krencsey, Tóth Péter, Penninger és Nagy Sándor. V. Jarach Szántay, dr. Mészáros Pál, Farkas és dr. Várady. Ezek után a törvívők két csoportra osztva, következőleg végeztek: I. csoport. 1. Mészáros Ervin, 2. Liebmann, 3. Lestyánszky, 4. Tóth, 5. Cepich, 6. Karkis, II. csoport. 1. Pieroni, 2. Porteleky, 3. Jarach, 4. Stross, 5. Hertelendy. Dr. Harden visszalépett. A tördfőnt küzdelem Mészáros Ervin, Liebmann, Pieroni és dr. Porteleky között folyt le, melyből óriási és heves küzdelem után Mészáros Ervin került ki győztesként, minek következtében jöttel után 1 órakor a zsűri őt a nemzetközi bajnoki vívóverseny törfbajnokának nyilatkoztatta. Második lett Pieroni, harmadik Liebmann, negyedik dr. Porteleky. A kardkörüvás holnap, vasárnap reggel 1/2 órakor kezdődik a Vigadóban.

A Nemzeti Sport hatos football-tornája óriási érdeklődést keltett az összes sportkörökben. Tekintettel arra, hogy valamennyi résztvevő csapat kitűnő formában van és a hatos tornára a rendestől eltérő szabályok vannak érvényben, véleményét csak fenntartva mondatunk, azonban nagyon valószínű, hogy a győzelem a Műgyetemi F. C., a Postások és a M. A. C. között fog eldőlni. A torna a margitszigeti kitűnő football-pályán lesz megtartva és vasárnap reggel 8 órakor kezdődik. Az osztályozó és minősítő mérkőzések délelőt, az előmérkőzések és a döntőmérkőzés 2 órától 6-ig fog tartani.

Íjásági atlétikai verseny. Főiskolai sportklubnak szép képét fogja adni május 1-én a millenárius pályán tartandó műgyetemi atlétikai verseny, amelyet a kontinensen kiválóan elismert Deutscher Fussball-Klub mérkőzése követ a M. F. K. I. csapatával. Szép és értékes díjakat ad a Műgyetem rek-

tora, a mérnök- és építész-egyesület, a Műgyetemi ifjusága és a M. F. K. választmánya.

A Slavia Budapest. Jövő vasárnap a Budapesti Torna-Klub egyik legrégibb és legerősebb riválisával, a prágai Sportovní Klub Slaviával fog mérkőzni.

Lawn-tennis. A lawn-tennis sportszerűen üző egyesületek vezetői közreműködésével a lawn-tennisről speciális sport-szakunka jelent meg, amely legutóbbi lez hazai sportirodalmunkban. Kertész Tódor lawn-tennis-könyve minden érdeklődőnek ajánlható. Minden sorában a tárgyért lelkesülő és témáját, sportját alaposan ismerő szakíró szőal meg benne. A könyvben foglalt játék- és versenyrendezési szabályok az egész világon egyöntetűen elfogadott angol verseny- és játékszabályoknak fordításai; beemfoglaltatnak azonoskivűli a magyar viszonyoknak jobban megfelelő Budapesti Lawn-Tennis Klub versenyszabályai is. A Lawn-tennis könyv 214 oldalnyi terjedelemben, körülbelül 180 képpel, magyarul ábrával és táblázattal jelent meg. Ara fűzve 3 korona, vászonkötésben 4 korona. Kapható Kertész Tódornál, Budapest, IV., Kristófi-ter.

A II. tavaszi luxuslövésár. A Budapesti Tattersall-Részvénytársaság által a Tattersall klub-szerepelt-nti telepén díjazással egybekötött XXIV. Luxuslövésár ma, szombaton vette kezdetét. Holnap, vasárnaptól kezdve keddig tart a tulajdonképpeni vásár, s 29-én, szerdán van az utóvásár. Csütörtökön április 30-án tartják meg ugyanott az állami ménes-áprítéskből kisorsolt számfelveti lovak árverését. A vásárra lehajtott lovak díjazása hétfőn, 27-én délelőt történik, amely alkalommal II díj kerül kiosztásra és számos elismerő oklevél adatik ki. A mostani vásár ugy mennyiségileg, mint az anyag minőségére nézve felülmúlja az összes eddigi luxuslövésár eredményét. 510 különféle hátas-, hintő- és ügétlőt jelentetett be a vásárra s csupán az istállók helyszűke miatt nem fogadhatták el a még folyton érkezelt bejelentéseket.

A Trial Stakes. A bécsi tavaszi meeting legérdekesebb futása, a Trial Stakes, mely némileg a Derbynek is mértéke, holnap kerül döntésre. A nevezetes futam indulói:

Gavallér	lov.	Russel
Pompás	"	Barker
Viglány	"	Van Dusen
Tárnok	"	Randall
Marco Polo	"	Spencer
Angolman	"	Cleminson
Torquemada	"	Adams
Carte blanche	"	Slack
Fertő	"	Cowman
Cipész	"	Taral
Jongleur	"	Bonta
Balada	"	

Jenkin ezidén már igen szép formákat mutatott s valószínű, hogy holnap is jó helyen fog végezni éppen ugy, mint Tárnok, mely nagy fogadások tárgya. Jelöltjeink:

- I. Springer-istálló—Sorrento.
- II. Mágnes—Detre.
- III. Torpedó—Queens Daughter.
- IV. Jenkin—Tárnok.
- V. Ramathuri—Allerweil fidel.
- VI. Midas—Paillard.
- VII. Corelli II.—Mr. John.

Nyiltér.

Eredeti angol bankpost és írógép-papír
JOYNSON
 PAPIRGYÁRAK
 ST. MARY CRAY
 RAKTÁR: Bécs, I., Elisabethstrasse 10.
 Minden lapon „JOYNSON”
 *** viznyomás. *** Kapható minden jobb papírkor eskedőben ***

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA.

Ezen új, eredeti győgmód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **kőszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmak, súlyos ideg-, vér- és borbájokban.** Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 15 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E győgmód megalapítójának és egyedül képviselőjének, egyetemi tanárnak (Hemopatia) rendelésintézője van:
Dr. Kovács J.
 Budapest, V., Váci-körút 18. szám a.
 Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig.
 Díjazott levele válaszol. — Betegnek intézetben kívül is kezel. Nehéz betegnek legbiztosabb győgmód.

A tanulósrjáték visszamaradó fonyereményei:
 brillians ékszer és ezüsttárgyak 20% olcsóbban adatk el. Nyeremények nálam is kiszolgáltattak. Heuffel ékszerész **Koronaherczog-utca 7.**

Dr. Nagy Albert orvos
 lakását: IV., Museum-körút 15. szám alól V., **Nagykorona-utca 14. szám** alá tette át. A „Jó Egészség” szerkesztősége és kiadóhivatala ugyanott.

MESE

A sárga csizma.

Élt egyszer — nagyon régen — egy szegény foltozó varga. Olyan szegény volt a varga, mint a templom egere, gyereke pedig annyi volt, mint a rostán a lyuk. Ott sirt-ritt a sok éhes gyerek a varga nyakán, ő meg szegény csak kalapált egész nap, hogy a karja majd leszakadt.

Egyszer, amint így kalapálta, azt mondja neki a felesége:

— Te János, te, — mivel éppen Jánosnak hívták a vargát, — mirajtuk már senki se segít a világon más, mint a király. Eregy el a felséges királyhoz és kérd meg, hogy adjon nekünk annyi jövedelmet, amennyiből a gyerekeinket felnevelhetjük.

A varga — minthogy ez volt a természete — nagyot ütött kalapácsával a csizmatalpra és azt dörmögte:

— Jól van, jól, csak asszony ne avatkozna a férfi dolgába. Tudom én a magamét.

De az asszony csak nem hagyta nyugodni, mivel neki meg ilyen volt a természete:

— Azt mondom, János, uccu a királyhoz!

— Hosszu haj, rövid ész! — felelt a varga.

— Én pedig addig nem szólok hozzád egy szót sem! — dirmegett-dörmögött a varga felesége.

János varga vállat vont. Csak akkor kezdte komolyan venni a dolgot, mikor az asszony egy álló hétég nem szólt már hozzá egy árva szót se.

Hiába kérdezett akármit az asszonytól, az nem felelt. Elkeseredésében így kiáltott fel egyszer:

— Megyek már a királyhoz. Csak legalább annyit mondj: Kukk.

— Kukk! — szólt az asszony.

Igazságos Mátyás volt akkoriban a király. Jóságáról, nagylelkűségéről sok mindent beszéltek az emberek. Egy és más eljutott a varga füleibe is.

A szegény varga tehát azt gondolta, hogy az lesz a legjobb, ha elviszi valamennyi gyerekét a király elébe. Hadd lássa a király az ő nagy nyomorúságát. De előbb egy pár sárga csizmát varrt a királynak. Még sarkantyut is vert rá. Igaz, hogy csak rézből, habár abban az időben a királyok aransarkantyuk pengettek a csizmájukon.

Felpakkolt a varga egész háznépével. Sorba állította a gyerekeket. Volt belőlük egy egész hadsereg. Fiu, lány vegyesen. Aztán elindultak Budára. Az asszony leglátult ballagott, nehogy elveszzen csak egy is az ő kedves gyerekei közül.

Mikor Budára ért a varga a gyerekeivel, éppen akkor kondult meg a déli harangszó a budai tornyokban.

— Ebédet! — kiáltotta egyszerre valamennyi gyerek.

Igen ám, könnyű volt azt kiáltani. De nehezebb megeselekedni. A hosszú utban immár mind elfogyasztották azt a kis elemózsiát, amit magukkal hoztak. Hiába keresték ki a kosarat, még kenyérmorzsát se találtak benne.

— Gyerekek, ma nem ebédelünk, — mondta ki a varga a határozatot.

Alig hogy kimondta, valamennyi gyerek éktelen sírásba tört ki. Ehesek váltak szegények, nem csuda, hogy sirtak.

Igy vonult a varga a síró gyerekhaddal a budai utcákon.

Amint mennek-mendegélgek, egyszer csak egy vadászruhás fiatalember szólítja meg a vargát:

— Hová mégy, te varga, evvel a sok gyerekekkel?

— A királyhoz megyek, öcsém, — felelt foghegyről a varga.

— Aztán mit akarsz a királytól?

— Először is azt, hogy adjon ebédet a gyerekeimnek...

— Hát aztán?

— Aztán pedig... Aztán pedig... De bizony akárhogy törte a fejét a varga, sehogyse jutott eszébe, hogy mit kérjen a királytól. Ugyan mit kérjen? Házat, vagy földet? Azt ugyanis mind megesszik a gyerekei.

A vadászruhás fiatalember így szólt:

— Megmondom én neked, hogy mit kérj. Kérd a királyt arra, hogy mindennap adjon ebédet a gyerekeidnek.

— Hát én? — fortyant fel a varga. — Hát én szegény foltozó varga maradjak teljes életemben?

— Igaz biz ez! — szólt a vadászruhás fiatalember. — Te kérjél annyi aranyat, amennyi abba a sárga csizmába belefér, amit a kezvedben viszel.

— Jó lesz biz a! Köszönöm, öcsém, a jótanácsodat!

Elváltak ezzel a vadászruhás fiatalembertől. Furfangos ember volt a varga. Nézte, nézegette a csizmát jobbról-balra most már sajnálta, hogy olyan kicsire szabta. Hej bezeg, ha az aranyakra gondolt volna, szabott volna akkora csizmát, amilyen még nem volt a világon.

Addig törte a furfangos fejét, amíg kisütötte, hogy lehet ám segíteni a dolgon. Ha elveszi a csizma talpát és egy zsákot köt a csizma alá, mindjárt több arany fér a csizmába.

Igy is eszelekedett.

Akkor volt csak nagy az ijedsége, mikor a király elé értek.

A király senki más nem volt, mint az a vadászruhás fiatalember, akivel a budai utcákon találkozott. Mátyás király szeretett álruhában járkalni.

Térdre borult a szegény varga.

— Bocsáss meg, felséges Mátyás király! Mátyás mosolygott.

— A király megtartja ígéretét. A gyerekeid

mindennap nálam ebédelnek ezentul. Hé, szakács! Hamar főzz ebédet ezeknek az éhes gyerekeknek!

A szakács előjött.

— Felséges uram, kevés lesz ezeknek egy ókor...

— Hát süss meg két ókrót, — parancsolta a király.

A varga ekkor félénken rebegte:

— Es a csizma, felséges Mátyás király?

— A csizma aranyat is megkapod. Hé, kincstáros, jöjj elé, mérj a varga csizmájába aranyat.

Előjött a kincstáros. Mészely-számra mérte az aranyat a varga csizmájába, de a sárga csizma sehogyan se akart megtelni. Annál jobban dagadt odalenn a szár.

De hát hiába csudálkozott a kincstáros. A király parancsának engedelmeskedni kellett. Addig mérte az aranyat, míg a zsák is tele lett, a csizma is tele lett.

— No már most menjetek békével haza, — szólt a király.

A varga megköszönte a király jóságát és nagy hálaalkodások közepette indult a ajtó felé. Igen ám, de nem bírta a sok aranyat.

— Jaj de meleg ez a csizma! — mondta szuszogva.

— Nem az a csizma nehéz, te varga, hanem a zsák, ami a csizma alá van kötve, — szólt a király.

— Már hogy volna nehéz, — ravaszkodott a varga, — mikor csak toll van benne.

— No hát akkor vidd is el, mert különben huszonötöt kapsz a hátadra.

— Viszem már — nyögte a varga.

De bizony nem tudta elvinni. A király előszólította a hajdukat, akik huszonötöt hegedültek a telhetetlen varga hátára.

A király pedig hazakergette. De a gyerekeknek azért mindennap adott ebédet.

A varga sokáig busult még azon, hogy olyan kicsire szabta a sárga csizmát, mert ha nagyobbra szabta volna, nem kellett volna alája zsákot kötni. Es ha zsákot nem kötött volna, nem kapott volna huszonöt botot a hajduktól.

Gyula bácsi.

KÜLÖNFÉLÉK

Áltam egy parton...

Áltam egy parton, déli nap sugarban...

Etelém egy rőt és ringatóra hajlott,

Műhő sugar reszketett a légben,

A víz hulláma légyan zsongva, zajlott.

Pacsirta zongott, röpke szellő lengett,

Minden oly vidám, minden csupa báj,

... Áltam egy parton déli nap sugarban =

S oly idegen volt nekem ez a táj!

S ott álltam újra, esti félfomályban,

Borongó felhők subantak az égen...

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irta: GIOVANNI VERGA

(4)

— Nem mondom, hogy nem az, nem mondom, hogy nem az. Ma már senkit sem respektál az ember. A jelszó az: akinek több a pénze, annak van igaza...

A kanonok aztán Diego márki felé fordult és nagy emfázissal a rossz idők miatt panaszkodott.

— Se a régi nemes embernek... se a jó családból való leánynak... nincs ma szerencséje! De annak, aki semmiből került elő... az olyan embernek, mint ennek a Motta mesternek például...

A kanonok aztán titokzatos arkifejezéssel és halk hangon a báróhoz és a márkihoz fordulva, jobbra-balra köpdösve, folytatta:

— Eléssz ember ez a Motta mester! Még gazdag ember válik belőle, én mondom ezt. Kintünk férj lenne olyan finom leány számára... akinek nincs nagy hozomány... sokan vannak ilyenek.

Az alkuszmost csakugyan eltávozott. — Tehát, báróné asszony, felrakhatom a gabonát?

A báróné ismét visszanyervén jókedvét, így válaszolt:

— Igen, de tudja hogyan mondja a korsmáros: Itt lehet enni, inni, de pénz nélkül nem szabad betérni.

— Pontos lesz, báróné asszony. Hála istennek, meg fogja látni, hogy pontosak leszünk.

— Ugy-e megmondtam! — kiáltá Giacoline a porta mellől. — Motta mester van a játékban.

A kanonok újra intett valamit a beleegyezés jeléül és miután Pirtuso eltávozott, így szólt:

— Tudja, mit gondoltam? A nagyságos asszonynak is konkurrálni kellene a városi földek bérletéért, közösen valakivel... én is ott leszek...

— Nem, nem, már nagyon sok teher van a vállamon!... Aztán nem akarom Zacco öcsém számításait keresztelni! Hiszen tudja... a világon vagyunk... kéz kezét mos...

— Aztán... lehetne mást előtérbe tolni... például Motta mestert. Kis tőkéje, tudom, hogy van... A nagyságos asszony odaadja hozzá nevének fényét... Hármán lehetnének kompanisták...

A kanonok aztán, mert azt hitte, hogy Diego márki hallgatózik, — pedig a szegény embernek más járt a fejében és csak a pillanatot várta, hogy hűgával beszélhessen — hirtelen megváltoztatta a beszélgetés tárgyát:

— Igen, igen, mennyi mindent látott ez a magazin! Emlékszem gyermekkoromból, hogy Linoli márki és Margaroné Fülöp ur, istenben boldogult édesanyja itt elbázták Adelaide és Comingio-t. „Adelaide, teljegy az!”... Oh, ha látta volna! Mindenki törölgette zsebkendőjével a szemét! Lynie gróf a megindulástól odakiáltott: „Hát mond nekik már, hogy te vagy az...” és még egy szócskát kiáltott oda neki... Később szájról-szájra járt a lóvés története, amely Linoli márkit érte, amikor a vacsora után kiment a levegőre; és beszéltek Nicola Margaronéről, aki nejt falura vitette és soha se engedte többé élő ember elé. Most férj és feleség a del Bosario-templomban nyugosznak. Béke lebegjen hamvaik fölött.

A báróné bólogatott a fejével, néha-néha mozzatva a lapátot, hogy a gabonát megtisztítsa a polyvától.

Igy mennek tönkre a familiák. Ha én nem lettem volna a Rubieráknál! Mi maradt volna a sok fényből! Há! Istennek, helyén van az eszem. Ugy maradtam, ahogy apám és anyám megterem-

tettek, és azok parasztemberek voltak, parasztek, akik házuat saját kezükkel felépítették, ahelyett, hogy lerombolták volna, és nekik köszönhetem, hogy Rubierák raktáraiban bálók és színházak helyett isten adományává van.

Ebben a pillanatban megjött a fuvaros a megrakott öszvérekkel.

— Rosanie! Rosanie! — kezdett a báróné megint felkiáltani a lajtorjára.

Végre megjelentek az ajtóban a csizmák és két harisnyák, aztán a szolgáló majombrázata, piszkosan, összekarmolva, folyvást a hájában jártatva kezeit.

— A fiatal báró ur nem volt a szőlőben, — mondá nyugodtan. — Alessio visszatért a kutyával, de a fiatal ur nem volt ott.

Jézus Mária! — kiabált a báróné, szinte elhalványodva. Hol lehet a fiam. Mi baja eshetett a fiamnak?

Diego márki kéült-zöldült e beszélgetés alatt. Olyan arcot vágott, mintha azt akarná mondani: Nyilj meg, föld, és nyelj el engem! Köhögött, zsebkendőjét kereste a kalapjában, felnyitotta a száját, hogy beszéljen, aztán félrefordult és letörölte az izzadságot homlokáról. A kanonok sietett magának válaszolni, mialatt lopva figyelte Diego márkit.

— Másfél mehetett... Tudja, ha az ember vadászni megy...

— Apjának minden bűnét örökölte, az isten nyugasztalja! Kártya, vadászat, mulatság... másra nem is gondol... és engem még csak meg sem kérdez. Képzelle, az éjjel, amikor felsereverték a harangokat, kerestem a szobájában és nem találtam. De kikap majd tőlem! Oh, hogy kikap majd tőlem!

Nyugtalan ábrázattal és együgyű, semmitmondó mosollyal iparkodott a kanonok másra terelni a beszélgetést.

— Nos, nos, báróné, a maga fia már nem gyerek, huszonhatéves!

(Folytatása következik.)

Árnyak libbennek körülöttem légyan,
Mar láttam őket — álmaimba! — régen...
Egy béka csobbant, egy denevér réppent,
Minden csak árnyék, mincán csak homály,
Csillag sem égett, komor volt az ég is —
És oly rokon volt vélem ez a táj...

Miklós Jutka.

+ XV. Lajos könyve. A francia történetírók azt mondják, hogy XV. Lajos, mikor a versaillesi kastély erkélyéről nézte Pompadour márkinő szőlő elázott temetését, állítólag ezt a cinikus nyilatkozatot tette:

— A marquise-ra nagyon rossz idő jár.

Tourneux azonban bebizonyította a *Revue de l'histoire de Versailles*-ban, hogy XV. Lajos ezeket a szavakat sohasem mondta. Armand Baschet 1880-ban kiadta *Dufoir de Cheverny* emlékiratait, amelyekben az áll, hogy XV. Lajos az erkélyről oly sokáig követte a marquise halotti menetét, míg az el nem tűnt, aztán könnyes szemekkel vonult vissza termeibe, mondván:

— Ez az utolsó tüszület, amelyben részesíthetem!

Ezt megerősíti Tourneux is a következőkben:

— Mikor *La Harpe* 1798-ban a *Mercure*-ben XV. Lajos állítólagos cinikus nyilatkozatát ismételte, J. B. de la Borde egy nyolcvoldalas nyílt levélben felelt neki, amelynek egy példányát Tourneux meg is találta a British Muzeumban. De la Borde, akinek, mint XV. Lajos első komornyikának, bőséges alkama volt mindent figyelemmel kísérni, ezt írja:

— Mután tudtam, hogy a menet hat óraker indul el a kastélyból, megbiztam egy szögát, hogy az ablaktáblákat korábban csukja be s a király szobájába a szokottnál hamarabb gyűjtson felgyósságot. Parancsomat azonban nem teljesítették, a menet pedig már megindult. Hogy a mulasztottat pótoljam, magam mentem a király szobájába, de már későn volt, mert a király már ott volt s könnyes szemekkel nézett a menet után.

+ Érdekes operáció. A franciaországi Guay városkában a napokban operáltak meg egy Lécuyer nevű öreg embert, aki 1870-ben katona volt és golyózt kapott a combjába, közvetlenül a térde fölött. A golyót akkor — 1870-ben — mindjárt kivették és a seb beborított. Az utóbbi esztendőkből azonban mindinkább dagadni kezdett a seb térsége s néhány hónap óta akkorára nőtt a daganat, hogy Lécuyer járni sem tudott, sőt az élete is veszélyben forogott. Ekkor végre elhatározták a műtétet. Nagy volt azonban a sebészek meglepetése, amikor egy tíz centime-os pénzdarab került elő a sebből, egy tízcentime-os két-garasos amelynek egyik lapjára III. Napoleon feje volt kiverve, a másira az évszám: 1865. A pénzdarab alkalmasint úgy jutott a sebbe, hogy mikor Lécuyer 1870-ben meglőtték, a német puskagolyó átlukasztotta a sebesült erszényét s belenyomta a pénzdarabot a combba. Erre vall az a körülmény is, hogy a tízcentime-ost kétrét hajlítva vették ki. A műtét különben kifőnően sikerült és az öreg katona egészen jól érzi magát.

+ Ahol ritkaság a párba. Dánia az a boldog ország, amelynek népe nem igen ismeri a párbaít és ahol a párbaítós ritka látványosság. Kopenhágában egy Tscherdjadiew nevű orosz ur időzött, aki rövid utótlé alatt tízenyolc párbaít küzdött végig, a nélkül, hogy a legcsekélyebb baja esett volna. Tscherdjadiew leginkább a kardot választja a párbaít elintézésére és ha a kizédelem nem végződik sebesüléssel, akkor folyamodik a pisztolyhoz. Eddig nyolc embert ölt meg fegyverre, ami ennél a negyvenháztendős embernél elég tekintélyes eredmény. Kopenhága népe tisztán távolból bámulta ezt a látványosságzámba menő párbaíthóst és megkönnyebbülve lélegzett fel mindenkori amikor Tscherdjadiew ur csomagolt és Ostendébe vitorlázott a boldog Dániából.

+ Herkules a reklám szolgálatában. Londonban most egy esinos reklám-tréfán mulatnak. Az egyik londoni variété-színháznak a szenzációja egy óriás erjű atlétaának a fellépése. Ez az izomember avval élti bámulatba a közönséget, hogy egy vas-talpaton álló automobil emel fel, amelyben három ember ül, ezenkívül a vasláncokat úgy tépdési ketté, mint a cénrt. Valamelyik előadásán nem akart félbeszakadni a közönség tetszésnyilvánítása, mire herkulistink elhatározta, hogy újabb mutatványval hálálja meg a közönség tetszését. Intérsére az egyik színházi szolga kis csomagot hozott a színpadra, amelyből egy egész közönséges nadrágot vett ki és átnyújtotta az erkművészesnek. A zene elhallgatott, a Herkules pedig a nadrág egyik szarát a jobb, a másik szarát a balkezebe vette és úgy tett, mintha szétvágná tépni a nadrágot. Huzta, huzta, erőlködött,

hiszmi megfeszültek és homlokán kidagadtak az erek, de a nadrág csak nem akart elszakadni. Több sikertelen kísérlet után ajkait harapálva, a színpad elejére lépett és kijelentette a közönségnek, hogy erre az alkalommal oserbenhagyta, mert X. Y.-öcnek a nadrágit képtelenség elszakítani.

+ Nagy menetszebeség. A napokban az *Empire State Express*-vonat a New-York-Central-vasut Hudson-szakaszán tíz percet késétt és hogy ezt a késedelmet behozzák, a mozdonyvezető a vonatot teljes gőzzel vitte tovább. A késést 53 mérföldön át be is hozta. A vonat ezt az 58 mérföldnyi utat 45 perc alatt tette meg, vagyis ezen a vonatszakszon óránkénti hetvenegy mérföld azaz százhatvanöt kilométer gyorsasággal száguldoit tava. Ennél nagyobb sebességet még csak egy esetben értek el. Ugyanis a múlt évben az Atlantic City-vasuton egy expressz-vonat 55-5 mérföld utat 44 perc és 45 másodperc alatt tett meg.

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, április 26.

Gabonaüzlet. (Reich J. és társa jelentése a *Budapesti Napló* részére.) A multheti zivatros hideg idő után, amely egyébként még e hét elején is tartott, végre enyhébb időjárás következett be. Az égboltozat ugyan nagyobbára boros maradt, csapadék is elég gyakran fordult elő, általában azonban az idő kielégítőbb. A vetéseket illetőleg a beérkező jelentések nagyjában nem kedvezőek, habár egyes vidékekről azok sajalásról passzokodnak; hogy a dér, havazás és zivatros azonban mennyiben ártottak, ez csak később lesz megálapítható. A viszállás tovább emelkedett. A köntöldön az időjárás szintén boros és esős.

Nálunk a kereslet mérsékelt maradt, de a kínálat is aránylag gyenge. Az árak kenyérmagvakban változatlanok, míg takarmánycikkok szilárdan tartottak, sőt valamivel magasabbak is.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza a hét első napján még könnyen meg elhelyezhető. A kedvezőtlen időjárás által befolyásolva, a malmok nagyobb beszerzéseket eszközöltek és a tulajdonosok némileg felémelt követeléseit is figyelembe vették, a vételők azonban minhamar alábbhagytak. Az iránzat a hét végéig csendes maradt; a malmok tekintetel a gyengébb haszítizetre, tartózkodók lettek és gyenge kínálat dacára az árak változatlanul jegyeztek. A határidőpiao gyors áremelkedése és a jólyó határidőpiao emelkedése eddigi hányaga egészen figyelmen kívül maradt. Az összehozalmat 110.000 mm.-ra tesszük. A heti hozatalok összege 108.000 mm. melyből 9000 mm. ment tovább.

Ross az egész hét folyamán tartott iránzat mellett változatlan maradt. A kereslet a helyi fogyasztás részéről mérsékelt maradt, elszállítási célokra azonban némileg kedvezőbb volt; általában a forgalom azonban aránylag gyenge maradt. A hét végével az árak néhány fillérnyi áremelkedést tüntethettek fel és minőség szerint budapesti paritásra 6.75—6.82 $\frac{1}{2}$ korona készpénzfizetéssel, helyben pedig 6.90 koronáig jegyzünk 3 óra. Nyíri származékokban a lorgalom gyenge volt és Debreczen—Nyíregyháza paritásában 6.25—6.30 koronáig fizettek.

Arpa (takarmány- és hántolási célokra) gyengébben volt kínálva, a kereslet azonban szintén csak mérsékelt maradt. Az árak mindazonáltal alig változtak és minőség szerint 5.80—5.95 korona között változtak helyben, illetve Kőbányán. Erőteljes szemű áru valamivel köbbit is ér el.

Zab szintén csak gyenge fogyasztási kereslettel találkozott, de a kínálat is mérsékelt és az árak így kezdetben változatlanok voltak. A hét végével a hangulat azonban a szilárd határidőpiao javulása alatt kellemesebbre fordult, az árak némileg javulhattak és minőség szerint 6.20—6.40 korona között jegyzünk ab Budapest.

Tengeri ugyancsak szilárdabban jegyzett és különösen hibás áru átalakozott gyengébb kínálat mellett jelentősen emelkedett, úgy hogy az árak ca. 20 fillérral javulhattak. Budapesti paritásra 6.10 koronáig, Zombor paritásában 4.70—4.75 koronáig fizettek. Egészéges tengeri ugyancsak 5 fillérral javult és kosiba téve a vidékre való elszállítás céljaira 6.20 koronáig ért el helyben. Budapesti paritásra 6.15 koronáig fizettek.

Ipar és kereskedelem.

A budapesti áru- és értéktőzsde. A tőzsdetanas helyiségeiben ma délután Neumann Miksa alelnök elnöklete aitt értekezlet volt, amely azzal a kérdéssel foglalkozott, vajjon a tőzsdési szokásokban ki kellene-e mondani hogy a maylotus-növény által okozott medveokor-szag a rosznál azon hibák közé soroltassék-e, amelyeket az e adó a vevővel előzetesen közöni tartozik. Az értekezleten résztvettek a földművelésügyi minisztérium küldöttsége, a rossz óriáséval foglalkozó budapesti malmok képviselői, bizonyányosok és exportcégek, Az OMGÉ és a katonai élelmezési hivatal,

amelyek az értekezletre meghívtattak, képviselőt nem küldtek. A kérdés tárgyalásánál élénk eszmecserre fejlődött; miután azonban a vélemények eltértek, az értekezlet egyhangu javaslat mellett nem foglalt állást. A kérdés most már a tőzsdetanas elhatározására vár.

A Budapesti Kétszi Vaspálya Társaság ma tartotta XXXVIII-ik rendes évi közgyűlést haraszi Jellinek Henrik elnök-vezérigazgató elnöklete alatt.

Elnök megnyitván a gyűlést, konstátálja annak határozatképességet, amennyiben megjelent 90 részvényes 15.120 részvény, illetőleg 756 szavazat képviselésében. Az elnök bejelent, hogy a kereskedelmi kormány képviselőiben *Reviczky* Konrád miniszteri tanácsos jelent meg. A jegyzőkönyv vezetésére *Beck* Marcel és *Görög* István részvényeseket. Az elnöki bejelentések után következett a napirend első pontja: az igazgatóság és a felügyelő-bizottság múlt évi jelentése, a zárszámadás és mérleg előterjesztése. A jelentés, melyről már bővebben megemlékeztünk, hű képet nyújtja a társaság múlt évi működésének és elért üzleti eredményeinek. A múlt évi összes bevétel 8,642,823 korona 98 fillér, összes kiadás 5,654,855 korona 40 fillér. A tiszta nyereség 2,987,468 korona 58 fillér, illetőleg az 1901-iki évi nyerevény maradvánnyal, 316,786 korona 50 fillérral együtt 3,804,255 korona 08 fillér. Az igazgatóság javasolja, hogy a nyerevényjutalékok levonása után osztalékokra 101.119 darab részvény után darabonként 18 koronával, 2,821,332 koronára, 5953 darab élvezeti jegy után darabonként 18 koronával 107,244 korona kifizetessék, nyerevény-maradványul pedig 33,764 korona 08 fillér új számlára vitessék át. Az évi jelentés felolvasása után többen szólaltak fel. Dr. *Kemény* Miklós részvényes kifejezőlva a rendes és a rendkívüli tartalékalapnak külön tételtként való kezeletét, s ajánlja azoknak egyetisítését. Dr. *Gyönyögy* József részvényes helyesli, hogy az igazgatóság a külön tartalékalapot külön gyűmölcsözeti és jövedelmező házpitésbe fekteti. *Lukács* József, dr. *Schweers* Vilmos, *Kiss* Ernő és dr. *Oppler* Emil részvényesek kritikai megjegyzések kapcsán levilágosításokat kérnek a most lefolyt sztrájk dolgaira, az állóhelyek megszüntetésére és az igazgatóság üzleti politikájára vonatkozólag.

A felszólalásokra haraszi Jellinek Henrik elnök az igazgatóság nevében nagyszabású beszédben válaszolt. Mindenekelőtt fölemlíti a most lefolyt sztrájkot. Mifélel az egyes óhajokra nézve nyilatkoznán, — ugymond — engedjék meg, hogy egészen röviden emlékezzem meg arról a sztrájkról, amely április 8-án bekövetkezett és amelynek következtében a társaság alkalmazottainak egy része a törvény és fennálló szabályok ellenére megtagadta a szolgálatot és eltávozott a szolgálatból. A sztrájk lefolyását a hirdalpek egész részletességgel közlötték. Felmentíték annak minden egyes mozzanatát, úgy hogy felmentve érzem magam az alól, hogy erre vonatkozólag most külön jelentést terjeszsek elő, de utalni kívánok arra, — a mondatomban — kiváló lényre, hogy sikerült az igazgatóság intézkedéseinek biztosítania a forgalomnak folytonosságát, még pedig oly mértékben és oly módon, hogy az ügy a nagyközönség igényeinek, valamint a halóságok szempontjából is azoknak az igényeknek, amelyeket ók nagyon hivatta, sőt kötelesek felállítani, megfelelt. (Eljenzés.)

Hozzátehetem azt, hogy ezen nehéz viszonyok közepette, amelyekhez hasonlók a társaság életében még nem fordultak elő, úgy tudtunk intézkedni, hogy a forgalmi biztonságot a legválságosabb pillanatokban is megóvtuk, amennyiben egyetlen ügye kocsira sem állítottunk oly embert kocsivezetőül, aki ebbe a szakmába ne lett volna begyakorolva és aki ebből a szakmából az előirt szakvizsgát ne tette volna le. (Élnék helyeslés és éljenzés.) Hogy mit jelent ez azok előtt, akik tudják, hogy mi az szervezni egy üzemet, ezt bővebben fejtegetnem nem kell. (Helyeslés.)

Hozzáteszem azt, hogy ezen ideiglenes forgalmi intézkedésekre az igazgatóságnak mindössze az éjelenek néhány órája állott rendelkezésre és hozzáteszem azt, hogy egy ilyen kiváló eredményt csak az igazgatóság, a tisztakar és az ittaradók alkalmazottak együttes önfeláldozó tevékenységének lehet köszönni. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

Éppen és különösen tekintettel azokra, akik itt felhozhattak, az igazgatóság részéről szükségesnek tartom utalni arra, hogy mi azon közegekkel szemben, akik a szolgálatot nem hagyták el, akik helyben maradtak és akik kötelességüket a legnehezebb viszonyok közt teljesítették, jutalmul és soron kívül indokoltan tartjuk intézkedni, hogy azoknak majdnem egésze azonnal végleges kinevezési okmányt nyerjen. (Élnék helyeslés.) Az igazgatóság szükségesnek tartotta, hogy elismerését is lejezze ki ezen közegekkel szemben és a legnagyobb munka közepette szükségesnek tartottuk a nyugdíjkerdesben, melyvel évek óta foglalkozunk, a végleges rendezést sietlenül átképp, hogy közegeinkkel ezt a legközelebbi időben megfelelő módon és alakban tudatni fogjuk. (Hosszantartó élnék helyeslés.)

Az igazgatóság az alkalmazottaknak lakaskérdésével, amely kérdésre vonatkozólag ha a t. közgyűlés visszaemlékszik, már az 1899. évi közgyűlésen tett az igazgatóság előterjesztést, újabban is foglalkozik. Ezen előterjesztés fonáln bizonyos intézkedéseket is végrehajtott, de szünetelt volt kénytelen tartani azért, mert azóta folytonos átalakulásoknak volt alávetve a társasági hálózat, és a lakaskérdést a hálózat kiterjesztésével kapcsolatosan kellett elintézni, kénytelenek voltunk az ügy érdekében bizonyos pauzát tartani.

Most azonban, midőn mi a fejlődésünk körvonalai meg vannak állapítva, midőn az igazgatóság teljesen tisztában van azzal, hogy hol, a városnak mely részében van a forgalom súlypontja, most ezzel a kérdéssel foglalkozik az igazgatóság — tanujelöl

kívánván adni, ama szeretetnek és ragaszkodásnak, amelyvel a maga részéről az alkalmazottakkal szemben viselkedik. (Zajos helyeslés és taps)

Az előnk ezután kijelenti, hogy a Kemény részvényes által a tartalékalapot egyesítésére vonatkozó javaslatot az igazgatóság elé terjeszti előadásra véget. A rendes tartalékalap alapszabályszerű kiegészítésére vonatkozólag pedig megfelelő módokat kell megfontolnia gondoskodni. Gondja lesz az egyes alapok megfelelő gyűmölösztetésére s mint a múltban, úgy ezúttal is meg fogja övni a részvényesek érdekeit s az igazgatóság, mint eddig, a jövőben sem tér el a törvénytől és az alapszabálytól. Végül egyik részvényes ama megjegyzésére, hogy Lányi Leó igazgató és Közuti vasutnál és a Kereskedelmi Banknál elfoglalt állása összeférhetetlen, kijelenti, hogy ezt az állást mint merőben alaplatlan visszautasítja. Lányi Leónak a magyar közéletben oly nagy érdemei vannak, hogy hozzá az inkompatibilitás gyanúja sem léphet, s a társaságnak csak örömeinek kell, hogy ilyen kitűnő férfiak az igazgatóságban helyet foglaljanak. Majd az állásokról kérdésként nyilatkozott, kijelentve, hogy az igazgatóság mindent megtehet, amit ez ügyben jogosnak, helyesnek és célszerűnek látott. Szűnni nem akaró zajos éljenzést követte e beszédet, amely után a közgyűlés szavazás útján 741 szóval, 17 szó ellenében a jelentést tudomásul vette, a felmentvényt az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak megadta s a nyereséget felosztásra vonatkozó javaslatot elfogadta. Steiner József részvényes szakszerű beszédében elismerését fejezi ki az igazgatóságnak a múltban követett üzleti politikája miatt és örömeinek adott kifejezést, hogy a bérházakba és a különféle vasuti emeletbe helyezett tőkék megfelelően jövedelmeznek. Ezért örömmel javasolja, hogy az igazgatóságnak jegyzőkönyvi köszöntő szavazatát. (Élénk helyeslés.) Ezután következett az alapszabály egy pártjának módosítása és a benyújtott indítványok tárgyalása. A közgyűlés a bejelentett három indítványt az igazgatóság javaslataira elvetette. Végül újból megválasztották a felügyelő-bizottság tagjait, mire a közgyűlés az előnk életése közben véget ért.

Magyar Jelzálog Hitelbank kölcsönkonverzióját folytán 11,450,000 K. összegű 2 1/2%-os forint értékű záloglevél május 1-én d. e. 10 órákig a bank helyiségeiben ki fog soroltatni.

A magyar hajózási egyesület igazgató-választmánya pénteken, április 24-ikén Thaly Emil miniszteri tanácsosnak, a Dunagőzhajózási Társaság tiszteletbeli igazgatójának előnkjelelt alatt ülést tartott, melyen az előnk a legutóbbi közgyűlésen megválasztott új igazgatósági tagokat szívesen szavakkal üdvözölte. Azután a választások történetét meg és ügyviteli igazgatóvá Kovács S. Aladár miniszteri osztálytanácsos, titkárrá dr. Török Emil ügyvéd, pénztárnokká Trebitsch Miksa, a Magyar Polyan- és Tengorhajózási Révészgyártás-ság felügyelője, ellenőrére dr. Deimér Tivadar mérnök, az egyesületi tanács tagjaival Gonda Béta miniszteri osztálytanácsos, Klein Gyula főosztálytanácsos, Árvassy Jenő miniszteri tanácsos, Rapach Richard a M. P. T. R. igazgatója és Szendey Richárd a D. G. T. felügyelője választották meg egyhanglagon. Előnk indítványára Reich Lajos volt pénztárnoknak, aki ezt a tiszteletet újból elfogadni hajlandó nem volt, 10 évi buzdó működéséért az igazgatóság köszönetet szavazott és elismerését jegyzőkönyvbe iktatta. Dr. Török titkár jelentette, hogy a német, osztrák és magyar behajózási kötelek legközelebbi üléseit tolyó évi szeptember 9-12. napjain tartja Mannheimban és indítványára felhívást intéznek az egyesület tagjaihoz, hogy aki a tagok közül a kongresszuson előadást tartani óhajt, ezt tolyó évi június 1-éig az előadás bekielődésével bejelenteni sziveskedjék. Wenz Károly igazgató előterjeszti, hogy a fősdetanács a hajózási szokványszabályok átízigálásával foglalkozzon, ebben az ügyben az egyesülettel együttes tanácskozást óhajt folytatni. Az igazgatóság ennek tolytán megbizta az egyesületi tanácsot, hogy a közös tanácskozásra megbízottakat küldjön.

Szertékaconnyvásár. (A székesfővárosi szertékaconnyvásár és községönid intézősége.) Április 25-ikén. Főhajtás: Zsírterítés, ugrymint Öreg I. rendű 350 kilogramm tolyó --- darab, II. rendű 280-350 kilogramm --- darab, kanló --- darab, silány --- darab, fiatal nehéz 300 kilogramm tolyó --- darab, közép 220-300 kilogramm --- darab, könnyű 220 kilogramm --- darab, süldő --- darab, malao --- kilogramm --- darab. Összesen --- darab. Huszterítés ugrymint: nehéz 300 kilogramm tolyó --- darab, könnyű 250-300 kilogramm --- darab, silány --- darab, malao 40 kilogramm --- darab. Összesen --- darab. Főhajtás összege 114 darab. Előző napi maradvány 310 darab, összesen 424 darab. Eladott 173 db. Maradvány 255 db. A vásár irányzata közepes. Az árak hanyatlóban. --- Következő árak jegyzeteltek: Zsírterítés: Öreg I. r. 850 kgr-on tolyó 100-107 fillérig, II. rendű 280-350 kilogramm 100-107 fillérig, selejtezett 90-94 fillérig, silány --- fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm tolyó 107 --- fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 102-107 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm --- 100 fillérig, süldő --- fillérig, malao --- fillérig. Huszterítés: Nehéz 300 kilogramm tolyó --- fillérig, könnyű 140-300 kilogramm --- fillérig, süldő 78-80 fillérig, malao 40 kilogramm --- fillérig. Árak minden levoánál nélküli, kilogrammonként, elősúlyban.

Bécsi vágómarhavásár. Április 25. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott 299 darab magyar, --- darab galíciai, --- darab bukovinai, --- darab németországi, összesen --- darab szarvasmarha.

Jegyzékek: 100 kilogrammonként elősúlyban magyar húzókör I. minőségű 56.-74.- fillér, kivételesen --- fillér, II. minőségű --- K., III. minőségű --- fillér, galíciai húzókör I. minőségű --- fillér, kivételesen --- fillér, II. minőségű --- fillér, III. minőségű --- fillér.

ségű --- fillér, III. minőségű --- fillér: német húzókör I. minőségű 80.-84.- K., kiv 86.- K., II. minőségű 70.-78.- K., III. minőségű --- fillér. Legelő ökr --- fillér, paraszt ökr --- fillér, levagott ökr --- fillér. Bika 56.-58.- K., tehén 60 --- korona. Kivételesen --- korona, bivaly --- korona. Az árak métermézánként, elősúlyban értendőek, fogyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonátzsdé.

Budapest, április 25.

Lánya iránzat mellett 13.000 métermézása buza került a forgalomba alig tartott árakkal.

Más gabonamétegekben nem változtak az árak.

Eladottat:

Buza. Tízszázaléki: 200 mm. 81-5 k. 8 K. 35 f., 800 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 700 mm. 80-8 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80-8 k. 8 K. 32 1/2 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 300 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 17 1/2 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 150 mm. 79-8 k. 8 K. 20 f.

Bikari: 100 mm. 79-4 k. 8 K. 15 f.

Fegyermegyei: 1200 mm. 78 k. 8 K. 02 1/2 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 95 f.

Pestmegyei: 200 mm. 79-5 k. 8 K. --- f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. --- f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f.

Dacskai: 300 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 400 mm. 77-5 k. 8 K. 18 1/2 f., 1060 mm. 76-8 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 76-5 k. 8 K. 05 f.

Fancsovi: 900 mm. 78 k. 7 K. 82 1/2 f., 100 mm. 76-5 k. 7 K. 72 1/2 f., 1000 mm. 77 k. 7 K. 72 1/2 f.

Raktárközi: 2800 mm. 2100 mm. 78 k. 8 K. 10 f.

Más három hónapra. Zsdé: 100 mm. 6 K. 80 f.

Készpenzesítés mellett.

A készpénz hivatások jegyzéke a budapesti árú-és értéktzsdé szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. --- A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: B u z a, Kiló, K.-ad, K.-ig, Kiló, K.-ad, K.-ig. Rows include Tízszázaléki, Fegyermegyei, Fancsovi, Raktárközi, Más három hónapra, Zsdé.

Table with columns: Egyéb gabonamétegek, Kiló, K.-ad, K.-ig, Kiló, K.-ad, K.-ig. Rows include B u z a, A r p a, Z a b, T e n g e r i, R e p o e, K ö s e s.

A határvidéket tolymán a következő kötések történetek:

Table with columns: Month, Price range. Rows: Április buza 1908., Májusi buza 1908., Októberi buza 1908., Áprilisi rozs 1908., Októberi rozs 1908., Áprilisi zab 1908., Októberi zab 1908., Májusi tengeri 1908., Júliusi tengeri 1908., Augusztusi repce 1908.

Déli egy órákig a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsden:

Table with columns: Month, Price range. Rows: Áprilisi buza 1908., Májusi buza 1908., Októberi buza 1908., Áprilisi rozs 1908., Októberi rozs 1908., Áprilisi zab 1908., Októberi zab 1908., Májusi tengeri 1908., Júliusi tengeri 1908., Augusztusi repce 1908.

Delután fél 5 órákig záruk:

Table with columns: Month, Price range. Rows: Áprilisi buza 1908., Májusi buza 1908., Októberi buza 1908., Áprilisi rozs 1908., Októberi rozs 1908., Áprilisi zab 1908., Októberi zab 1908., Májusi tengeri 1908., Júliusi tengeri 1908., Repce augusztusra 1908.

A budapesti értéktzsdé.

Külföldi magasabb jegyzékek tolytán a mai tőzsde barátságosabb irányzatban folyt le és az utóbbi napokhoz képest élénkebben zárukt.

Előbbsége. Osztrák Hitelrészvény 678.50-674.50. Magyar hitelrészvény 722.50-725.25. Leszámitoló bank részvény 465.50-458.-. Jelzálogbank részvény 521.50. Államvasut részvény 684.-685.25. Vároai Vilamos Vasut részvény 801.50-802.-. Közúti Vaspálya részvény 614.-614.50 korona.

A déli tőzsde a következő értékekben volt forgalomban: Magyar Koronajáradék 99.60-99.80. Magyar Hitelbank részvény 725.50-729.25. Jelzálogbank részvény 521.-522.-. Leszámitolóbank részvény 456.50-467.50. Osztrák Hitelrészvény 674.25-675.-. Kereskedelmi Bank-részvény 2670.-. Magyar Ásztali részvény 95.-97.-. Ujlaki Téglagyár részvény 230.50-231.-. Rimamurányi Vasmű részvény 435.-486.-. Adriai Adriá Hajózási részvény 457.-. Közúti Vaspálya részvény 613.25-613.50. Vároai Vilamos Vasut részvény 801.-801.50. Államvasut részvény 684.75-685.25. Athenaeum részvény 95.-. Nemzetközi vagon 472.- korona.

4 órák zárukt: Osztrák Hitelrészvény 674.50. Magyar hitelrészvény 729.-. Leszámitolóbank 456.-. Rimamurányi vasmű részvény 433.-. Osztrák-magyar államvasuti részvény 684.50. Közúti vasut részvény ---. Vároai vilamos vasut-részvény --- korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terménytőzsdeben a szezonszerű bangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árioyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna magyar 43.-54.- korona, vörös aprószemű 51.-57.- korona, vörös erdélyi --- korona, vörös borságy --- korona, középszemű 59.-61.- korona, nagyszemű 63.-67.- korona. Disznózsír: budapesti 79.50-80.- korona, vidéki --- korona. Táblaszalonna: ládagszarított vidéki --- korona, városi 4 darabos 65.50-66.- korona, 3 darabos 67.50-68.- korona, üstölt --- korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.-12.25 korona, 120 darabos --- korona, 100 darabos 13.-13.50 korona, 35 darabos 15.-15.50 korona, szonnháztalításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 11.50-11.75 korona, 100 darabos 12.50-12.25 korona, 85 darabos 14.25-14.75 korona. Szilvák: slávóniai 15.50-16.- korona, szerbiai 18.50-14.- korona, szonna való szállításra.

A bécsi gabonátzsdé.

Bécs, április 25. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladottat buza: 7.20 K. Ipolyágyról, 7.45 K. Köböktről, 7.25 K. Nagysallóról, 7.22 K. Mányáról, 7.50 K. Sarkadról. Rosz elsőrendű: 6.97 K. Póstyénből, 6.85 K. Komjáthról, 6.85 K. Ipolyágyról, 6.80 K. Balasagyarmatról, Tengeri: 6.70 K. Zsdé: 6.37-6.70 K. Osztrák 6.25-6.80 korona.

Buzalízst ára változatlan, rozslízst 7-20 fillérrel, korpa 5-10 fillérrel emelkedett.

A bécsi értéktzsdé.

Az Osztrák-magyar államvasuti részvények emelkedéséből kiindulva, a mai előbbsége a külföldi gyöngre jegyzések daórára határozottan szilárd magatartást tanusított. Hitelbank-és Lánderbank-részvényeket is élénkebben kerestek. A sorompóértékek közül élénkebb érdeklődés petroleum-részvények iránt mutatkozott, míg ellenben a bányáértékek teljesen elhanyagoltak.

A déli tőzsde külföldi tőzstőzsze hiányában tartózkodólag nyílt meg. Petroleum-részvények tovább is emelkedtek.

Zárukt nagyon barátságos.

Bécs, április 25. (Magyar értékek zárukt.) 4%o-os aranyárak 121.30, lízsa és szegedi köcsön-sorsjeggy 157.90. Magyar vasut köcsön ezúttal ---, Magyar keleti vasut állami köcsön ---, Magyar leszámitoló-és pénzváltóbank ---, Rimamurányi vasműrészvény 482.-, Magyar koronajáradék 99.50, 4%o-os Magyar földterület. köcsön 99.20, Magyar hitelbank részvény 728.-, Magyar nyereségen köcsön sorsjeggy 203.75. Kassa-odesszai vasut részvény 391.- Magyar keresk. bank 266.-, Magyar-coupar ---, Szilárd.

Bécs április 25. (Osztrák értékek zárukt.) 4%o-os papírárak 100.70, 4%o-os osztr. aranyárak 121.50, 1860-os sorsjeggy 153.60. Osztrák hitelrészjeggy 436.-, Angol-osztrák bank ---, Bécsi bank részvény 485.65. Osztrák-magyar bank 1904. ---, Bécsi bank részvény 44.-, Dunagőzhajózási részvény 860.-, Dohányrészvény 330.-, Császári és királyi arany 11.30, Német bankrészvény 118.-, 4%o-os ezüst járadék 100.70. Osztrák közgazdasági részvény 673.-, Uniobank 526.-, Osztrák hitelintézet részvény 673.-, Uniobank 526.-, Osztrák Lánderbank 415.50. Osztrák-magyar államvasut 633.25, Elbavölgyi vasut 440.50, Alpeai bányászatrészvény 390.25, 20 frank arany 19.05, Londoni viláóár 2387.75 Bécsi Tramway Lít B. ---, Bécsi Tramway Lít A. ---, Lápót kőbő 317.-, Az irányzat szilárd.

Bécs, április 25. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A déli tőzsde magyartőzsdében a zárukt a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 678.-, Magyar hitelrészvény 730.-, Angol-Osztrák bank 295.-, Bécsi bank egyesület 486.75. Unio bank 526.50. Lánderbank 415.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 688.75, Déli vasut 44.25, Elbavölgyi vasut 440.25. Szekányváti vasut részvény ---, Dohányrészvény 339.50. Rimamurányi vasut 483.-, Alpeai bányászatrészvény 390.50. Májusi járadék 100.70. Magyar korona járadék 99.55. Lőrök sorsjeggy 118.-. Német birodalmi márká 117.01-117.03. Napóleond'or 19.05.

Külföldi értéktzsdé.

Berlin, április 25. (Léonard tudósítása.) A tőzsde ma kivétel nélkül az összes piacokon igen csendes volt, de a vo

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1908. április hó 26-án.

Észak csillaga.

Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette Meyerbeer.

Szövegét írta: Scribe. Fordította Havi Mihály.

Személyek:
 Michaeloff Ney D. Tseremetoff Várady
 Skavronszky Gábor Karmeloff Kornai
 Katalin Blätterbauer Ismaeloff Pichler
 Praskovia Szilágyiné Tiszt Mihályi
 Danielovic Kiss B. Natália Payer
 Gricenko Hegedűs Ekimonda Várdai M.
 Rejnolc Szendrői Munkás Juhász
 Kezdeté 7 órakor

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1908. április hó 26-án.

Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal:

Halálos esőnd.

Dráma 3 felvonásban. Irta José Echegaray. Fordította Huszár V.

Személyek:
 Angusias Márkus Raimundo Mihályfi
 Donna Mercedes Helvey Genaro Horváth
 Pura Szacsavayné Orellana Dezső
 Inés Paulay Rodrigo Beregi
 Julia Munkási Penna Negra Gál
 Este:
Egyéniség.
 Társadalmi színmű 4 felvonásban. Irta Szemere Gy.
Személyek:
 Tarkeőy Molnár Dénes Andor Mihályfi
 Béla Császár Blanka Delli E.
 Márta Török Monoki Gyenes
 Eveline Szacsavayné Dworsky Hetényi
 Tibay báró Gál János, Inas Gabányi
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1908. április hó 26-án.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Mici hercegnő.

Bohózat 5 felvonásban. Irta Feydeau Georges. Fordította Heitai Jenő.

Személyek:
 Szevgiusz Tanay Arnold Góth
 Fecsenyev Hegedűs Mócsapov Balassa
 Chandel Tapolczai Chopinet Bárdi
 Szlovcsin Fenyvesy Kirschbaum Győző
 Igazgató Szerémy A hercegnő Varsányi
 Chauvel Vendrey Sabine Nógrádi
 Este:
 A berlini „Deutsches Theater” vendégjátéka.
Auschény Henrik.
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
 Nagymező-utca 17.
 Ma és mindennap

A szép Galathea

Suppé operetteje

A 7 Cake-Walk

Újdonság! Tánccsón, még néhány napig Újdonság!
 A kritikus nap.
 Bohózat 1 felvonásban.

AGA

a lélegző rejtelmi és a többi áprilisi attrakció.
 Nappali pénztár: 10-1 és 3-6-ig.
 A félkerben reggel 6 óráig Vörös Elek színgyűjteményes hangversenyez.

SZABADALMAT

Érdelget, mostra- és modell-otlatmal megismerés.

Szabadalmakat értékesítő és finanszírozó és kintővön a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat.

Pásztor (törvényesen bejegyzett cég)

BUDAPEST, Erzsébet-körút 17.

Telefon 24-20. Fővilágítás díjtalan

A hangszerek király-nője az Orgona!

Ily házi orgonát vagy harmoniumot bárki szerezhethet magának 75 frittől feljebb minden árban.
 Iskolák és dalárdák részére erős nagy hangú európai szerkezet a legajánlatosabb, magán használatra a fényesen berített amerikai rendszerű, melyek a legfinomabb kivitelben, kellemes, lágy, mindamellett erős hanguknál fogva az egész zenekedve ő világot meghódították.
 Mielőtt valaki harmoniumot vesz, ne mulassza el Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia szállítójától árjegyzéket kérni Budapest, Király-utca 44.c.
 Az összes hangszerek dustárba. Mindenemű hangszerek javítása kezesessé mellett. Kétféle burok. Cimbalmok 5 évi kezesessé mellett. Kivitel nagyban és kicsinyben.

Felöltő 16.- K.
 Ulster 34.- K.
 Lodenöltöny 30.- K.

Minden tiszta gyapjú, Rothberger Jakab, cs. és kir. udv. szállítónál, Budapest, Váci-utca 6. Meg nem felelőkért a pénzt visszaadom.

SORSJEGYEKRE

ES ERTEKPAPIROKRA

LEGMAGASABB PÉNZ KÖLCSÖN

Töztés azorinti visszafizetés előző kamattal mellett
SZALAI és Tsa bankházánál
 Budapest, Erzsébet-körút 12. Dohány-u. sarok
 Előlegesen sorsjegyeket is kiváltak és azokra nagyobb kölcsönt adunk.

Az ATHENAUM r-t kiadásában megjelent:

HÁZASSÁGI PEREK ÉS ELJÁRÁS

HÁZASSÁGI PEREKBEN.

Irta: KNORR LAJOS ügyvéd, ny. táblaí bíró, stb.

E könyv egybefoglalja a házassági perekre vonatkozó összes jogszabályokat úgy, hogy annak nemcsak a szakember, hanem a perlekedő házastársak is hasznát vehetik.

Ára angol vászonkötésben 2 korona.

Kapható az ATHENAUM r-úrsulátánál (Bpest, VII. ker., Kecskeméti út 54.) és minden hazai könyvtárakban.

Semler F.

posztókereskedő cs. és kir. udv. szállító

BUDAPEST, V., Bécsi- és Deák Ferenc-utca sarkán.

Ajánlja a tavaszi idényre legelőkelőbb angol újdonságát

„Colored Knieker Sport“

férfi- és női ruhákra, valamint a cölserű palotaszövetekre (Overcoat sans doublure) a legújabb divatszínekben. — Minták kívánatra ingyen.

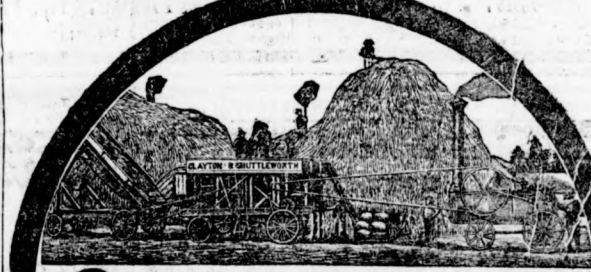
ÉN ZT

SORSJEGYEKRE

ERTEKPAPIROKRA

(visszafizethető tét- és azorinti visszafizetés előző kamattal mellett) részletekben is bármily összegre igen olcsón ad

Kövy Árpád bank- és váltó-üzletvezető, stb.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legújatosabb árak mellett ajándéknak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerűig, szalmakaszalók, járgány-céplőgépek, lóhuro-céplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sarvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, repavágók, kukorica-morsológok, darálóok, őrlő-malmok, egytetemes acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.
 Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

3.95
 Ft egy fém metasztévegkésület, mely a következő 41 darabból áll és p.: 12 drb vizes-, 12 boros-, 6 likőrös-pohár, 1 vizes-, 1 borosüveg, 1 likőrpohár, 1 csomogató, 6 csomogatónyár és 1 gyöngös-állvány. Legfinomabb kivitelben 1 fritt drágább. Meg nem felelő ára visszavétetik, a pénz visszafizetetik. Lásdért 30 kr. számlátik fel. Rendelési a vasúti állomási megjelölése Böhm J., Budapest. VI. Hunyady-körút.

VÁSÁROLJON
 SZTALYSORSJEGYET
HECHT
 BANKHÁZNÁL

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly

BÉCS, III., Hauptstrasse 120.
 (újrat házban).

Arany-érmekkel-külföntve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, bánya- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mérsékben föloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában kilónként 16 frittől fölfelé szállítatnak és a mi a festék szintisztaságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.
 200 korona jutalék utánasáok kimutatásáért.

Mintakártya, ugyszintén utasítással kívánatra ingyen és bérmentve.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vígjáték	Népszínház	Magyar színház
Métfő	A szovillai borbély Piros cipő	Téli rego	Élet völgye	Kínai mézes-hetek	A drótostót
Kedd	Nincs előadás	Lady Windermere legyezője	A segédtanár	Kínai mézes-hetek	A drótostót
Szerda	Szovillai borbély Babatündér Rigoletto	Misanthrop Regényesek	Remény	Kínai mézes-hetek	A drótostót
Csütörtök	Carmen	Egyéniség	Élet völgye	Kínai mézes-hetek	A drótostót
Péntek	Nincs előadás	Közöny Közönynyel	Éljen az élet!	Kínai mézes-hetek	A drótostót
Szombat	Onegin	A három testőr	Nora	Kínai mézes-hetek	A drótostót
d. n. Vasárnap	Várásfüvoia	Pogány Gábor	Az élet völgye	Kínai mézes-hetek	A drótostót

KIVALÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabrik vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE
 haszdó készíti és annak tápanyagát tartalmazó itélet, könnyen oldódó albuminose készítmény a legkiválóbb
erősítő szer
 gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegségeknél, bélelgyulladásoknál, szaga közben szenvedő gyermekeknek, székrekedések, nemaképzés
vas-Somatose
 alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlja az orvosok által. Vas Somatose nem egyéb 2% vasos vas készítmény, a melyben alakban a vas az emulzió formájában van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gyorsan és ártalmatlanul szívódik fel. Raktáron van az összes gyógyszertárban és gyógyszerkereskedésben.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

HÉTFŐN

KEDDEN

SZERDÁN

A férfi-, női- és gyermekharisnya osztályban.

Fegyházban kötött gyermekharisnya, patent kőtésű fekete, vagy bőrbarna színben, szintartó

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14	16	18	20	22	24	26	28	30	32

Fegyházban kötött gyermek félharisnya (sokerli), fekete, vagy bőrbarna színben, szintartó

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10	12	14	16	18	20	22	24	26	28

Fegyházban kötött női harisnya, fekete vagy bőrbarna színben szintartó

Fegyházban kötött női harisnya, fekete vagy bőrbarna színben Haus-schild pamutból kötött szintartó

Fegyházban kötött női harisnya, fekete vagy bőrbarna színben, tartós sodrott pamutból kötött szintartó

Fegyházban kötött női harisnya, fekete vagy bőrbarna színben, potten-dorfi pamutból kötött, sejményfűző, rendkívül tartós minőség szintartó

Francia női harisnyák legjobb minőségű, fényezett Cordonett pamutból, kötött remek csikos mintákban, dupla sarokkal és dupla hegygyel, igen erős és tartós minőség, szintartó páreja 50 kr.

Férfi lábtű (zokni) nyers színben, angol pamutból, fegyházban kötött, izzadság ellen igen kellemes viselet 12 pár ára 60 kr.

Fegyházban kötött férfi harisnya erős és tartós sodrott pamutból, minden tetsző színben, szintartó, páreja 13 kr.

Fegyházban kötött férfi harisnya macco-pamutból, nyers színben, elszakíthatatlan minőség páreja 20 kr.

Fegyházban kötött férfi harisnya potten-dorfi pamutból, dupla sarokkal és dupla hegygyel, elsőrendű minőség, minden tartó színben szintartó páreja 25 kr.

Fegyházban kötött férfi harisnya, selyem fényű pamutból, dupla sarokkal és dupla hegygyel sima és dívatos csikos színekben, szintartó, páreja 35 kr.

A fentebbi cikkekre vonatkozó LEVÉLBELI vagy POSTAUTALVÁNYI megrendelések helybeni nagy kelendőségük miatt nem intézhetők el

Nagy mintagyűjtemény nyári francia batizatok, delainek, zephírek, szatínok
Nagy képes árjegyzék és mosókélmékből, valamint az összes árucikkekről

ingyen és bérmentve küldünk vidékre.

KATAPHORESE UJGYÓGYMÓD

elismert elsőrendű

SPECIFIKUM

rendkívüli gyogyeredményei folytán

Férfiúi Ideg- és Nemi gyengesség, IMPOTENTIA,

töhetetlenség és ifjúkori bűnök (önfertőzés, kiscsapongás) jutókövetkezményeinek radikális gyógyítása és a kimerült életerő újjáadására. A modern orvosi tudomány legtekélyesebb gyógyeszközei és készülékeivel (Reinigen Schall-erősségi orvosi gyárából) páratlanul kényelemmel berendezve és újonnan több osztályllyal nagyobbra a kontinens egyik legnagyobb és hírnevesebb gyógyító intézete

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.
Dr. Mitzger Tivadar

„Ideg és nemi betegségek gyógyítása“ „Impotentia“ „Kataphorese Gyógymód“ „Bűnök az ifjúság életében“ stb. stb. orvosi munkák szerzőjének személyes vezetése alatt nyitva egész nap. Tapasztalt biztos és gyors eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizethető. Levelekre díjmentes felvilágosítást küld az intézet

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

egmakaesabb helyen és időt folytatások befecskendezés nélkül a legbiztosabb gyógyásznak a

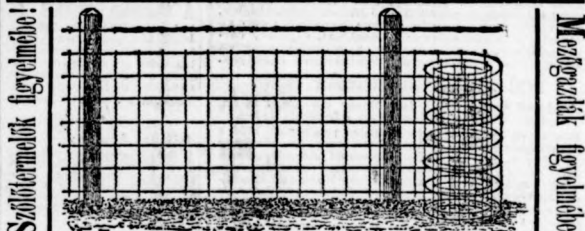
„Sanid labdaesok“ bizonyultak. Egy doboz 100 labdaes tartalommal és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre utavét mellett diszkretn küld a

„Magyar Király“ gyógyszerár Budapest, V., Márokóli-utca 3/a sz. (Erzsébet ter sarok.)

Legújabb levelező.

Legújabb levelező, öntövény és hazi tükör. A közönséges élethez előforduló mindenféle levelek, megívások, ajánlások, szerződések stb. mintáival. Ára füvve 2 kor., köve 2 kor. 40 fill. Az élevező előzetes bekiel-dése esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodlauer F. és Fia) ca. és kir. udvari könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy ut 21. szám

Bámulatlan olcsó kerítések!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát, kerítési anyagot,

mint a legelőszertűbb és legolcsóbb... mely előnyeinek fogva főül mindenképpen eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnye: Olcsóság: 1 méter magasságú terkezesekben a következő árakon kapható:

Horganyozott vassodrony (nem kell befesteni):

Körülbélő 5 centiméter lyukbősséggel:	1'2	1'4	1'6	1'8	2'00	milliméter
Sodronyvasstagság:	40	45	55	60	65	fillér.

Körülbélő 3x5 centiméter hosszúságú lyukbősséggel:

Sodronyvasstagság:	1'2	1'4	1'6	1'8	2'00	milliméter
Ar méterenkint:	50	60	70	80	85	fillér.

Célszerűség: A fonat elegetnél sűrű lévén, még apró baromfi átkelését is megakadályozza; feljő és alsó szélét pedig tükörök, tehát az átjárás megakadályozását is megakadályozza — mint vékony sodronykerítések — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képesség; a keresztirányú pedig hullámok, a szalag összenyomása tehát ki van zárva. Könnyű kezelés: Kézrel meghuzva, egyszerűen a fűzőkhoz szerezhető horganyozott kötések segítségével, a fonat sima és feszős marad. Nagy előnye a fonat feszesség, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét ledeshető és más helyen ismét felülülthető. A fonat feszességelőlása ki van zárva — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tükör sodrony alkalmazva, a kerítés teletész szorint megmagaitható. — A tükör sodrony ára méterenkint 6 fillér.

Számos elismerő-levél áll rendelkezésre. Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi-sodronyfonatokat mindenféle célokra, csinos és erős kivitelű kapukát és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrúdosokat, vaskereses sodronyokat és kovácsolt vasból. Fűző- és kovácsoltakat, magtár ablakrostélyokat, ökor-szálkókat, szikrafogókat, szőlőbogyó-gőz-restant, borászókat, cséplőgépeket való gabonaszitálózó-hengereket stb

Arjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

DÓCZI M.

Budapest, Kerepesi-ut 10. sz.

legnagyobb és legszolidabb cipőraktára, küld kizárólag saját készítésű, feltűnő elegáns, igen csinos és rendkívül tartós férfi-cipőt:

Legújabb amerikai box- vagy lack Derby-bakancs	4.90
Szalonlakk fűzős v. csúgos 4.20, gombos	4.50
Francis sevrő fűzős v. csúgos 4.70, gombos 2. —	3.20
Amerikai box fűzős v. csúgos 4. —, gombos	4.50
Borju- vagy zergebőr sima csúgos 3. —, betétes 3.20, fűzős	3.50
Szarvas-, ketyű- vagy kutyabőrbeli, fájós lábba	4.20
Sárga fűzős v. csúgos 3.50, amerikai bagaribőrbeli	4. —
Borjubőr angol bakancs 3.80, sárga bagaribőrbeli	4.50
Tisztí lakk v. tükörbőrbeli 4.20, katonabakancs	4. —

női cipőt:

Legújabb szürke szárvabőr, fűzős 4. —, gombos	4.50
Francis sevrő fűzős v. csúgos 4.50, gombos	4.90
Amerikai box fűzős v. csúgos 3.80, gombos	4. —
Legújabb szürke szárvabőr, fűzős 4. —, gombos	3.80
Szalonlakk fűzős v. ángos 3.60, gombos	3.90
Sárga fűzős v. csúgos 3.20, bagariből 3.50, gombos	3.70
Sárga v. fekete fűzős v. gombos félcipő 3.40, szürke	2.80
Zorga v. lack kizárólag 1.80, szürke 2.20	2.60
Eberlasi félcipő 1.80, sugos, selyem csigal	2.60

A most megjelent több száz ábrás legújabb árjegyzék, csomagolás és szállítólével ingyen

Vidék megrendelését teklismeretesen eszközöltünk. Nem megfelelő kicserélék. 10 forintot felül bérmentve

Bécsi nők köszönetik szépségüket

első sorban a legkellemesebb, leghatásosabb, leghíresebb
Eredeti Pompadour Paszta
használatának, amelyet néhai Mod. dr. Rix A. talált fel. Ez a szépségőser használat folytán életünk friss arcunkat, az első fehér ráncoktól arcbőrünket tisztá meg a későbbi arckörv. és elmulasztás meg előtti a pénzügyi bevételek szatérítés mellett, szőpőlt, májlelők, hímlelők, pattanások, arcpír, a bőrcik minden tisztáltságát; má 30 óvo áll a főfűzősárok, művészek stb. használatának, a miről bizonyított és készítmények rendelkezésre állanak. E szépség szerzőségnek és ártalmatlanságának legjobb bizonyítéka a 40 éves élet, a mely idő alatt ugyancsak ezer hasonló szerköllelték és újra elitt. Egy 6 hónapra való létegy ára 1 frt 50 kr.

POMPADOUR-TEJ

a bőrt azonnal teljessé fehérteggé vonja be, rajta marad az arcbőrön mosás után is. Eredeti palack 1 frt 60 kr. Pompadour szappan 30 kr. Pompadour-aropar rózsás, krém és fehér színben 1 frt 25 kr.

Pompadour-crème

A legjobb készítmény (Manicure) (szép, pulis, fehér kéz) 50 frt 1 korona. Többek bizalommal Dr. Dr. Rix Vilma által-ban (Rix Anna és testvérei) előzve, a valódi Dr. Rix által készítmények egyedül gyártásos Bécs, Praterstrasse 16. földszint. — Kéz-velű csak ólmóváros csomagolás, tessék elfogadni. Főraktár Budapest: TÖRÖK JOSEF Király-utca 12. DANKOVSKY ISTVAN V. Varm-utca 56. DEITSNYI PIRGYESI V. Marokóli-utca 2. Dr. EGGER LÉŐ és EGGER J. gyógyszerár, LUEFF SÁNDOR illatszertára, NERUDA SÁNDOR, Kossuth Lajos-utca 7., BRAUN MÓR Lajos-utca.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**Tizenkettedik sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A **Magyar Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab.

Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Tizenkettedik Sorsjáték.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyeresemény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1903. május 22. és 23.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1903. június 17. és 18.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1903. júl. 14., 15. és 16.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1903. szeptember 24-től október 21-ig.	
Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben Korona	
1. á	60000	1. á	70000	1. á	80000	1.000,000 (Egy millió)	
1. á	20000	1. á	25000	1. á	30000		
1. á	10000	1. á	10000	1. á	20000		
1. á	5000	1. á	5000	1. á	15000		
3. á	2000 6000	3. á	3000 9000	3. á	10000 30000		
5. á	1000 5000	5. á	2000 10000	5. á	5000 25000		
8. á	500 4000	8. á	1000 8000	8. á	2000 16000		
30. á	300 9000	20. á	500 10000	10. á	1000 10000		
100. á	100 10000	110. á	300 33000	120. á	500 60000		
3350. á	40 134000	4350. á	80 348000	4850. á	130 630500		
3500 nyer. K	263000	4500 nyer. K	528000	5000 nyer. K	916500		
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1903. augusztus 11., 12. és 13.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1903. szeptember 3. és 4.					
Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona				
1. á	90000	1. á	100000				
1. á	30000	1. á	30000				
1. á	20000	1. á	20000				
1. á	15000	1. á	15000				
3. á	10000 30000	3. á	10000 30000				
5. á	5000 25000	5. á	5000 25000				
8. á	2000 16000	8. á	2000 16000				
10. á	1000 10000	10. á	1000 10000				
120. á	500 60000	120. á	500 60000				
4850. á	170 824500	3850. á	200 770000				
5000 nyer.	Korona 1.120,500	4000 nyer.	Korona 1.076,000				

Az I. osztály huzása 1903. május 22. és 23-án tartatik meg, A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utcza felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1903. évi április hó 26-án.

Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
 Lónyay. Hazay.

VÁSÁROLJUNK OSZTÁLY-SORSJEGYET CSAK LUKÁCS VILMOS BANKHÁZÁBAN BUDAPEST, V. FÜRDŐ-UTCA 10.

A következő XII-ik magyar királyi szabad. Osztálysorsjáték I. osztályára ajánlom a következő szerencseszámokat, melyek senkinél, csak kizárólag nálam kaphatók:

8995, 78351, 105822, 108270. szám.

Ezen szerencsesorsjegyek tetszés szerinti beosztásban kaphatók, és pedig: 1 nyolcad à kor. 1.50, 1 negyed à kor. 3.—, 1 fél à kor. 6.— vagy 1 egész 12 koronáért az összeg előleges beküldése vagy utánvétel mellett is.

A fenti szerencseszámok kizárólag nálam kaphatók.

Minden hölgyet érdekel!

Az áprilisi rendellenes időjárás folytán szövetroktáram nagy része visszamaradt. Miután tavaszi újdonságaimat minden áron el kell adnom, az árakat mélyen lecsökkentem s a legdivatosabb szöveteiket megcsesztem. Mutatóid ideiktatok néhány meglepő olcsó cikket. Dupla az eles noi postán minden sötét divatszablon méterje 35 kr. 120 cm. széles Sergio és Crapp szövete méterje 45 kr. 120 cm. széles tavaszi Blouse újdonság méterje 49 kr. 120 cm. széles tavaszi csomós (Nopoa divat) kelme méterje 58 és 68 kr. 120 cm. széles selyemfényű Kamarn méterje 68 kr. 120 cm. széles sima és csikós Mohair (Luster) 81 kr.

Mindenemű

francia és angol szövetszablonok a tavaszi és nyári idényre a legnagyobb választékban méterenként 2 frt 5 frtig.

Mosókélmé újdonságok

még soha nem létezett olcsó árban és dus választékban 7 csoportban, minden csoport egy külön könyvben:

1-5 könyv Crestonok	19 krtól kezdve
2-ik " váson Zefreok	19 " "
3-ik " szines Batistok	24 " "
4-ik " ruhavásznak	45 " "
5-ik " himzett avafel Batistok	20 " "
6-ik " Blouse és J pon újdonság	32 " "
7-ik " tizta gyapjn Delain	38 " "

WEINER MÁTYÁS

nőt divatruház
Budapest, VI., Andrassy-ut 3.
Minták ingyen és bérmentve. Kendelesnél kérem a kívánt mintakönyv számát és a szövet minőségét megjelölni.

"The Gresham"

életbiztosító-társaság Londonban
Magyarországi fiók:
Budapest, V., Ferenc József-ter 5-6. társaság házában.
A társaság vagyona 1901. decem-ber 31-én — kor. 190,871.731.—
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1901. évi december 31-én 31,555.392.—
Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződéseik, valamint visszavárásások stb. után a társaság fenntállása óta (1848) — 426,909.043.—
Az 1901. évben a társaság 5556 kötvényt állított ki — 50,727.261.94 összeg értékében. — Prospektusokkal és díjtáblá-zaikkal, melyek alapján a társaság kötvényeket ki-állít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet főváj Budapest, vala-mint ennek ügynekei a fiók minden nagyobb váro-sában.

Szőlő-lugast ültessünk

minden ház mellé és hási kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlő-faj alkalmas — bár mind kuszó (természtű), mert nagyobbára ha meg is nő, termését nem hoz, ezért nem érte el sokan eredményt eddig. Hol-lyanok alkalmas fajtákat választ, azok bőven eljá-ják házuakat az egész szőlőérés idején a legkisebb munkával és más édes szőlőkkel.

A szőlő hasámban mindenütt meg-teszem a nincsen oly ház, melynek fala mellett a legkevesebb gondozással fölnevelhető ne volna; ezenkívül más épületeknek, kerületeknek, kertészeknek stb. a legnekezebb dísz a szőlő, hogy legkevesebb helyet is elfoglaljon az egyébre használható részekből. Ez a legelőnyösebb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretélsére vonatkozó szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetök meg, aki címét egy levele-zépon tudatja.

Ermelléki első szőlőültvény-telep, Nagy-Kágya, Székelyhíd.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít: hgy-csőfolyást, hólyagbajt, sebeket, gypihist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősöbbedéket is electro Massage vagy Psyhronpor által. Onfer-tőzést és annak utóbajait; ideg- és hátrgerez-bajt és minden női bajokat.
— Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig. —
Budapest, Kigyó-utca 5.
Clotild-palota (I. emelet).
Atjáró ház. — Lift használat.
Levelekre válaszol, gyógyszerrekről gondoskodik.
Levelét utján is biztos gyógyszeriker.

A szenvedő emberiség öröme!

Dr. Garai Antal a bő- és nemibetegségek or-
szagos hírv. szakorvosa, ki már 29 éve működik a téren, elhatározta, hogy a

Népszerű Utmutató

a nemib betegségek a ezek ázszerző gyógykezeléséhez című közel 200 oldalra terjedő munkája 80-ik kiadásának méltó megünneplésére a még készületben levő példányokat teljesen ingyen

bocsátja a szenvedő emberiség rendelkezésére. A könyv tartalmazza az összes titkos betegségek (Onfer-tőzés, éjeli maculna, hgy-csőfolyás, hgy-csőszűkület, elgyengült férfierő, lujafekély (syphlis), fehérfolyás stb.) alapos leírását és legújabb ázszerző gyógymódját. Tehát írjon érte mindenki minél előbb, hogy ezen beces munkát (veit ára 2 frt 50 kr.) díjtalanul megkaphassa. Poró fejezőben 20 fillér bélyeg kifizendő. Szétküldés zárt bor-tékban. Cím:

Dr. Garai Antal

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.,
hol egyszeremind a butoroti betegségek ellen a munka szerzője naponta rendel d. e. 10—4-ig és 7—8-ig este.
Levelekre azonnal válaszol a gyógyszerrekről gondoskodik.

Betegtolószékek!

lábbadozók és rokkantak részére legelőnyösebb gyártmány, vala-mint a betegápoláshoz szükséges cikkeket nagy választékban kaphatók a Magyar Orvosi Műszertárban Bpest, VII., Kerepesi-ut 32. a Rökus-kórházal szemben.
Képes Árjegyzék Inygn és bérmentve.

Butoráruház!

VII., Erzsébet-kört 23.
Hámlatos olcsó árakon szállí-
tok urr. kézpontozt, valamint
hírlékepa egyéneknek

részletfizetésre

is saját készítményű, szí-
lárd anyagból készült kúrpi-
tozott-bui rokkant, s. mint
magas lamakny színesz ar-
vának, otománok, hálóóvának,
kicemelhető matraccal és más
főkével, szalaggyártmány, áfrk,
tengerről és hószirtmátracok;
mindenemű butorok, ebédő-
és hálószoba butorok, konyha-
butor, vasbutor, deszfűgőlámpá-
k, pontosan járó ingaszék,
kittűnő ruganyos asztalony
ágybetétek méret szerint.

Náthán Ignác

butorraktára
Budapest, VII., Erzsébet-kört 23.

Szivattyukat

házi, gazda-
traj és min-
dencemű ipri
szívó-
bizható műsz-
sugben jeta-
nyos áron
szállítanak
és kiváncsra
fő is állíta-
tának.
Ajánlatok
Inygn és
bérmentve
küldetnek.

Győző Béla és Társa
szivattyú-specialisták
IV. ker., Lipót-kört 18. szám.

Csak e hó végéig!!

Nagy butor-eladás.

Átköltözés miatt az összes még raktáron levő butor-
készlet minden elfogadható áron eladó.

Dósa Kálmán,

Erzsébet-tér 18. szám.

Osztálysorsjegyeket

a XII-ik SORSJÁTÉKHOZ eredeti feltételek mellett adunk.

Sorsjegyeink eddig a

600,000, 400,000, 200,000 és 100,000 koronás

főnyereményeken kívül körülbelül

TIZ MILLIÓT NYERTEK!

Pontos kiszolgálás.

Nyerés esetén discretió.

Sorsjegy árak: Egész sorsjegy 12 kor., fél sorsjegy 6 kor., negyed sorsjegy 3 kor., nyolcad sorsjegy 1.50 kor.

MERCURBANK

Alapítatott: 1876.

és váltóüzlet részvénytársaság

Alapítatott: 1876.

Budapest, Mercurpalota, IV., Váci-utca 37. szám.

CAPILLATOR

legjobb, egyetlen, biztos és azonnal ható hajnövesztő és hajápoló szer.

CAPILLATOR hosszú orvosi tanulmányozás és tökéletesítés után Dr. Hajdacsy általánosan ismert budapesti bőrgyógyász által felfedezett szer

CAPILLATOR nemcsak szépítő, hanem egyúttal a beteg bőrfelületet gyógyító, a hajhagymák életterős talaját előidéző egyetlen szer.

CAPILLATOR olyan tudományos alapon készült szer, mely a haj újá-teremtője és új életnedveket önt abba és már az első kísérlet után csodás hatást ér el.

CAPILLATOR a kopaszság és kopaszodás, valamint minden hajbetegség egyetlen és csodás gyógyító hatású szere.

CAPILLATOR használata folytán a haj bámulatos módon gondörödik, gyarapodik és a hajhullás teljesen megszűnik.

CAPILLATOR már az első használat után megakadályozza a haj kihullását, a korpa képződését, a megcsúszást és visszandja a hajnak az eredeti színetét.

CAPILLATOR férfiaknál csodálatos szép bajuszt és szakált növeszt.

CAPILLATOR eredeti töltésben, törvényesen bejegyzett védjegyes palackokban üvegenként 5 koronáért a pénz előleges beki-
dése vagy utánvét mellett kapható a főraktárban:

„Magyar Király” gyógyszerértár Budapest, V., Marokkói-utca 2/A., ugyazintén minden nagyobb gyógyszer-tárban és drogeriában.

legjobb, egyetlen, biztos és azonnal ható hajnövesztő és hajápoló szer.

hosszu orvosi tanulmányozás és tökéletesítés után Dr. Hajdacsy általánosan ismert budapesti bőrgyógyász által felfedezett szer

nemcsak szépítő, hanem egyúttal a beteg bőrfelületet gyógyító, a hajhagymák életterős talaját előidéző egyetlen szer.

olyan tudományos alapon készült szer, mely a haj újá-teremtője és új életnedveket önt abba és már az első kísérlet után csodás hatást ér el.

a kopaszság és kopaszodás, valamint minden hajbetegség egyetlen és csodás gyógyító hatású szere.

használata folytán a haj bámulatos módon gondörödik, gyarapodik és a hajhullás teljesen megszűnik.

már az első használat után megakadályozza a haj kihullását, a korpa képződését, a megcsúszást és visszandja a hajnak az eredeti színetét.

férfiaknál csodálatos szép bajuszt és szakált növeszt.

eredeti töltésben, törvényesen bejegyzett védjegyes palackokban üvegenként 5 koronáért a pénz előleges beki-
dése vagy utánvét mellett kapható a főraktárban:

„Magyar Király” gyógyszerértár Budapest, V., Marokkói-utca 2/A., ugyazintén minden nagyobb gyógyszer-tárban és drogeriában.

Magyar Könyvtár

Szerkeszti **RADÓ ANTAL**

Kiadja: **LAMPEL RÓBERT** (Wodianer F. és Fiai) cs. és k. udv. könyvkereskedése.

Az áprilisi számok a következők: **333-336. szám.**

Egy-egy szám ára 30 fillér.

Mikszáth Kálmán:

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ.

Minden füzet egyenként kapható.

Teljes jegyzék minden könyvkereskedésben kapható.

A nagy elbeszélőnek legszellemesebb munkája, mely remek szatírája a múlt század kilencvenes évei politikai és társadalmi viszonyainak.

Az eddig megjelent számok részletfizetésre is kaphatók.

Megrendelhetők **LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. és FIAI)** CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN, BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-UT 21. SZÁM. és minden könyvkereskedésben.

Nagy Magyarország

A magyar történet jövő százada
Irtta **HOITSY PÁL**
Ára I kor. 60 fillér.
A magyar imperializmus tudományos kifejtése. Szemeczkész történet-bírálati, politikai tanulmány.

FŐBB FEJZETEI:
Magyarország régi lakóinak története és a történelmi levezethető igazságok. Az előadott történelmi tények okai.
A megállapított okok hatása a jövőben. A hódítás korszaka.
A hódító politika akadályai és feltételei.
Miként segíthető elő a természetes fejlődés.

LAPSZEMLE:
Lehetőleg egyszerűbb, kerekessebb, higgadtabb szavakban nagy, igazító, vérforralt dolgokról beszélni.
— Hálások vagyunk Hoitsy Pálnak a könyveért, mert reményünkben megérdemelt munkánkra megedz, megacéloz bennünket.
Budapesti Hírlap.

Vajha olvasnák el sokan, nagyon sokan ezt az érdekes, okos, lelkesítő, bájos könyvet. És szívjuk magunkba azt a realitást, amelyet ez a tudós elme egy sok ezer éves múlt szemléletéből kiváltott. Szeretettel és hódolattal üdvözlöm e könyv szerzőjét.
Budapesti Napló.

Hoitsy könyve a magyar faj történelmi számára az irány megjelölése, tartalommal való ellátása — jövőnk időkre.
Magyarország.

Megrendelhető minden könyvkereskedésben.
Kiadta **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)** cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Budapest, Andrassy-ut 21.

Elegáns
Kész **férfiruhák**
jutányosan kaphatók

Leitersdorfer D. és fia
elsőrangú férfiszabóknál
Budapest, Koronaherceg-utca 6. sz.

Méret utáni rendelések
Angol szövetkülönlegességek
Elismert jó szabás
Alapítatott 1864-ben.

Zenélő ingaórák

Az órágyártás legújabb terméke. Ezek Francia miniatűr-ingaórák 60 cm. hosszúságú, a szokrány egészen olyan, mint a rajz, természetes dísz, finoman fészélyezve, művészes faragványokkal, órákint a legzobozó indulókat és táncdarábokat játsza. Ára szokránnyal és csomagolással csak 8 ft. Ugyancsak óra zenemű nélkül, de ütőszekerezettel, féle és egész órákat leve, szokránnyal és csomagolással csak 6 ft. — Ezek ingaórák minden garantiált pernyi pontosággal járnak, hanem valóban fontos kiállításnál fogva gyönyörű, elegáns butorakab is. Ezen órák csengőfüvel és éjeli világitó mutatólappal 170 ft. Ebronzóra zenével, csengővel helyett zenél, 6 ft. Nickel remontőr óra 3 ft. Valódi erőt remontőr óra, kétfélel 5.50. Csak utánvét ellenében küldünk. Nem megfelelő óra visszatérítik, a pénz visszafelölti, tehát nincs semmi kockázat. Nagy képes árjegyzék órákról, láncokról, gyűrűkről stb. ingyen és bemenetlén. Keresztény cég. (Alapítatott 1864-ben.)

Josef Splering, Wien, I., Postgasse Nr. 2.

